

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Adı Soyadı	Dilara TAŞ KÜÇÜKOSMANOĞLU
Numarası	085217011003
Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/ Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐
Tezin Adı	MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM ELEMANLARININ VE ÖĞRENCİLERİNİN EŞLİK ÇALMA DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Öğrencinin

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Dilara TAŞ KÜÇÜKOSMANOĞLU

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Dilara TAŞ KÜÇÜKOSMANOĞLU
	Numarası	085217011003
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/ Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Özer KUTLUK
Tezin Adı	MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM ELEMANLARININ VE ÖĞRENCİLERİNİN EŞLİK ÇALMA DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarının Ve Öğrencilerin Eşlik Çalma Dersine İlişkin Görüşleri başlıklı bu çalışma 30/05/2011 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oçoçluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Doç Dr. M. Engin DENİZ	Üye	
Yrd. Doç Dr. Sema SEVİNÇ	Üye	
Yrd. Doç. Dr. Özer KUTLUK	Danışman	

TEŞEKKÜR

Araştırmanın tüm aşamalarında görüş ve önerilerinden yararlandığım danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Özer KUTLUK' a, Ar. Gör. Burcu ÖZER arkadaşşıma, araştırmaya katılan öğretim elemanı hocalarıma ve 3.- 4. sınıf öğrencilerine, araştırmam boyunca büyük bir sabır ve özveriyle hiçbir yardımcı esirgemeyen değerli eşim Ar. Gör. Onur KÜÇÜKOSMANOĞLU' na, hayatım boyunca her zorlu anımda büyük bir sevgiyle yanımda olan "Canım Aileme" sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmacı

Dilara TAŞ KÜÇÜKOSMANOĞLU

2010-2011

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Dilara TAŞ KÜÇÜKOSMANOĞLU		
	Numarası	085217011003		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/ Müzik Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐	Doktora	☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç.Dr. Özer KUTLUK		
Tezin Adı	MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM ELEMANLARININ VE ÖĞRENCİLERİNİN EŞLİK ÇALMA DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ			

ÖZET

Bu çalışma, müzik öğretmenliği anabilim dallarında okuyan öğrencilerin ve öğretim elemanlarının eşlik çalma dersine ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Çalışmada, müzik öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerin, eşlik çalma dersine ilişkin; süre, işleniş içerik ve öğretmenlik gerekleri bakımından değerlendirme görüşleri alınmış, bu doğrultuda öğretim elemanlarının da görüş ve önerileri değerlendirilmiştir.

Çalışmada; Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan 3. ve 4. sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Uzman görüşleri alınarak oluşturulan görüşme formu ile piyano öğretim elemanlarının görüşleri alınmıştır. Ankette veriler yüzdelik ve frekansların belirlenmesi yoluyla, görüşme verileri ise içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve kodlanmıştır. Uzman görüşleri alınarak oluşturulan anketin değerlendirilmesinde 5'li likert ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, piyanonun bir eşlik çalgısı olarak müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından büyük ölçüde önemli olduğu, müzik öğretmenliği anabilim dallarında okutulan eşlik çalma dersi süresinin diğer derslerle desteklenmesi sonucunda yetebileceği, dersin bireysel işlenmesi

gerektiği, diğer derslerle olan ilişkisinin daha çok desteklenmesi gerektiği ve öğrencilerin ders dışında eşlik çalışması yapmasının oldukça önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Dilara TAŞ KÜÇÜKOSMANOĞLU		
	Numarası	085217011003		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Müzik Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	☐	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Özer KUTLUK		
	Tezin İngilizce Adı	THE DEPARTMENT OF MUSIC EDUCATION INSTRUCTORS/AND STUDENTS WIEWS ABOUT THE COURSE OF ACCOMPANİMENT		

SUMMARY

This study has been conducted so as to evaluate the views of students who study and instructors who work in the Department of Music education about the course of *Accompaniment*.

In the study, opinions of the students, who study in the Department of Music Education, as to the course of *Accompaniment* have been received within the frame of the period of time, performance, content and teaching necessities; and, opinions and suggestions of the instructors about the situations of the students have been assessed, as well.

In this study, students who study in the 3rd and 4th grade of the semester 2009-2010 in the Department of Music Education-the Head Department of Fine Arts of the Faculty of Education Ahmet Kelesoglu in Selçuk University, have been conducted a poll. The opinions of the piano instructors have been received with an interview form that was fulfilled by taking learned opinions. In the poll, data has been analysed and encoded by the means of specifying percentage and frequency domain; as for the interview data, they have been analysed and encoded by the method of content analysis. The 5 point likert scale has been conducted in the analysis of the poll that was completed by receiving learned opinions.

As the consequence of the research, it has been resulted in these facts that firstly the piano as an accompaniment instrument is mostly important in terms of music teaching necessities; secondly, the period of time at the course of *Accompaniment* is inadequate, thirdly, the course must be issued individually and; lastly, its relationship with the other courses must be supported further.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	x
1. BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	1
1.2. Alt Problemler	2
1.3. Amaç ve Önem	2
1.4. Varsayımlar	3
1.5. Sınırlılıklar	3
2. BÖLÜM	4
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. İlgili Çalışmalar	11
3. BÖLÜM	14
YÖNTEM	14
3.1. Araştırmanın Modeli	14
3.2. Çalışma Grubu	14
3.2.1. Ankete Katılan Öğrencilere Ait Kişisel Bilgiler	14
3.2.2. Ankete Katılan Öğretim Elemanlarına Ait Kişisel Bilgiler	17
3.3. Verilerin Toplanması	18
3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	18
4. BÖLÜM	19

3.1. Bulgular	19
5.BÖLÜM.....	58
5.1. Sonuçlar.....	58
5.2. Tartışmalar	61
5.3. Öneriler	63
KAYNAKÇA	64
EKLER.....	67

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Ankete katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı.....	14
Tablo 2 Ankete katılan öğrencilerin çalgılarına göre dağılımı	15
Tablo 3 Ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre dağılımı.....	16
Tablo 4 Ankete katılan öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımı	17
Tablo 5 Ankete katılan öğretim elemanlarının yaşlarına göre dağılımları.....	17
Tablo 6 Ankete katılan öğretim elemanlarının bitirilen öğretim programına göre dağılımları	17
Tablo 7 Ankete katılan öğretim elemanlarının ünvanlarına göre dağılımları	17
Tablo 8. Müzik öğretmeninin, okul şarkılarını bir çalgı eşliğiyle öğretmesinde piyanonun önemine ilişkin öğrenci görüşleri.....	19
Tablo 9. Müzik öğretmeninin, okul şarkılarına piyano ile pratik (anında_hemen) eşlik çalmasının önemine ilişkin öğrenci görüşleri.....	20
Tablo 10. Müzik öğretmeninin, gerektiğinde okul şarkılarına piyano ile transpoze ederek eşlik çalabilmesinin önemine ilişkin öğrenci görüşleri.....	21
Tablo 11. Müzik öğretmeninin, “öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme” amacıyla piyano ile eşlik çalmasının önemine ilişkin öğrenci görüşleri	22
Tablo 12. Müzik öğretmeninin, okul şarkılarına piyano ile eşlik yapması öğrencilerin nitelikli olan ve olmayan müzikleri ayırt edebilmesine katkı sağlamasının önemine ilişkin 3. ve 4. sınıf öğrenci görüşleri	23
Tablo 13. Müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin 1 yarıyıl okutulmasının yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri.....	24
Tablo 14. Müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin haftada 2 saat olmasının yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri.....	25
Tablo 15 Eşlik çalma dersinin kaç dönem olması gerektiğine ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı.....	26
Tablo 16 Eşlik çalma dersinin haftada kaç saat olması gerektiğine ilişkin öğrenci görüşleri.....	27
Tablo 17. Eşlik çalma dersinde piyano eğitim düzeyinin dikkate alınmasına ilişkin öğrenci görüşleri	28
Tablo 18. Eşlik çalma dersinin toplu olarak işlenmesinin bilgi ve beceri kazanımı bakımından uygun görülmesine ilişkin öğrenci görüşleri.....	29
Tablo 19. Eşlik çalma dersi içeriğinin bu dersin bilgi ve beceri kazandırması bakımından yeterli olmasına ilişkin öğrenci görüşleri.....	30
Tablo 20. Eşlik çalma dersinde yapılan uygulamalı çalışmaların, mezun olduğunda piyanoyu eşlik çalgısı olarak kullanabilme yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri	31

Tablo 21. Eşlik çalma dersinde okul şarkıları dağarcığının incelenmesine ilişkin öğrenci görüşleri	32
Tablo 22. Eşlik çalma dersinde çağdaş Türk müziği eşliklerine yer verilmesine ilişkin öğrenci görüşleri	33
Tablo 23. Derslerde eşlik çalmak için gerekli teorik bilgiye zaman ayrılmasının yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri.....	34
Tablo 24. Alınan piyano derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri.....	35
Tablo 25. Alınan müziksel işitme-okuma-yazma derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri	36
Tablo 26. Alınan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri	37
Tablo 27. Alınan okul çalgıları derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri.....	38
Tablo 28. Öğrencilerin boş zamanlarında eşlik çalışması yapması durumu	39
Tablo 29. Ders dışı saatlerde eşlik çalma öğretmenlerinden yararlanma durumu	40
Tablo 30. Akorları belirtilmeyen tonal okul şarkıları ezgilerine eşlik çalabilme durumu	41
Tablo 31. Akorları belirtilmeyen makamsal okul şarkıları ezgilerine eşlik çalabilme durumu	42
Tablo 32. Öğrencilerin piyanodaki seviyelerini, piyanoda eşlik çalmak için yeterli görme durumları	43
Tablo 33. Öğrencilerin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisi bakımından kendilerini yeterli görme durumları	44

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Müzik eğitiminde, müzik öğretmenin en büyük yardımcısı şüphesiz şarkı söyleme etkinliği olmaktadır. Müzik öğretmeni için piyano; şarkıların öğretimi sırasında, çok sesli müziği benimsetmek, dersi zevkli hale getirmek, doğru ton ve doğru tempoda şarkıyı söyletmek için en uygun çalgı olmaktadır. Müzik eğitiminde oldukça etkili olan bu enstrüman, müzik öğretmenliği öğretim programlarında da yer almaktadır.

Müzik eğitim programı, müzik eğitimi sürecinde mesleki gereklilikler bakımından kapsamlı ve planlı olmak durumundadır. Piyano dersi, 2009-2010 dönemi Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki programda ilk beş dönemde bulunmaktadır. Üçüncü yılın ilk döneminde yer alan Eşlik Çalma dersi ile de, piyanonun eşlik alanında kullanılması sağlanmaya çalışılmaktadır. Eşlik çalma dersinin amacı, Okul müziği eşliklerini ve temel oda müziği repertuarını tanıma ve çalma olarak belirtilmektedir.

Müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından incelendiğinde şarkı söyleme ve çok seslilik ilkesi adına müzik öğretmenin kullanacağı eşlik çalma etkinliği, Müzik öğretmenliği eğitimi sürecinde yeterli davranış değişikliği göstermek durumundadır.

Bu bakış açısı doğrultusunda, müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmenliği gerekleri doğrultusunda okul şarkılarına eşlik çalma yeterlilikleri ve eşlik çalma dersinin süresi, işlenişi içeriği hakkında görüşleri alınmıştır. Öğretim elemanlarının ise, öğrencilerin okul şarkılarına eşlik çalma becerisine ilişkin görüş ve önerileri değerlendirilmiştir.

1.1.Problem Cümlesi

Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanları ve öğrencileri müzik

öğretmenliğinin gerekleri bakımından “eşlik çalma” dersini nasıl değerlendirmektedir?

1.2. Alt Problemler

1.2.1. Öğrenciler, müzik öğretmenin okul şarkılarına piyano ile eşlik çalmasını ne derece önemli görmektedir?

1.2.2. Öğrenciler eşlik çalma dersinin süresini ne derece yeterli bulmaktadır?

1.2.3. Öğrencilerin eşlik çalma dersi içeriği ve işlenişi hakkında görüşleri nelerdir?

1.2.4. Öğrenciler eşlik çalma dersinin diğer derslerle olan ilişkisini ne ölçüde önemli bulmaktadır?

1.2.5. Öğrencilerin piyanoyla eşlik çalmada kendilerini yeterli bulma durumu nedir?

1.2.6. Öğrencilerin ders dışında eşlik çalışması yapma ve öğretmeninden yararlanma durumu nedir?

1.2.7. Öğretim elemanlarının eşlik çalma dersine yönelik görüş, uygulama ve değerlendirmeleri nelerdir?

1.3. Amaç ve Önem

Bu çalışmada, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının, eşlik çalma dersinde hedeflenen, okul şarkılarına eşlik yapma becerisinin geliştirilmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışma, müzik eğitimi anabilim dalında okutulan eşlik çalma dersinin; içeriği, ders saati süresi ve dersin işlenişindeki mevcut sorunların tespit edilmesi ve bu doğrultuda çözüm önerileri getirilmesi bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca bu alanda yapılacak olan diğer çalışmalara kaynak olması bakımından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu, örneklem olarak seçilen grupta yer alan bireylerin ankete verdiği yanıtların gerçeği yansıttığı, seçilen örneklem grubunun evreni temsil yeteneğine sahip olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1.5.1. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2009-2010 yılında okuyan 3. ve 4. sınıf ğrencileriyle

1.5.2. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı piyano ve eşlik derslerine giren ğretim elemanlarıyla

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Gelişen çağ ile birlikte insanların yeni bilgilere ulaşma isteği, toplumu daha yaşanır hale getirme çabası, “eğitim” kavramını ön plana çıkarmıştır. Yalın ve özlu anlamıyla eğitim, “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk,1972: 12).

Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır. Sanat eğitimi bu amaca dönük eğitim sürecinin üç ana boyutundan biridir.

“Böyle bir eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarıyla dengeli bir bütün olarak, en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar” (Uçan, 1988: 312).

“Sanat eğitimi, bireyin herhangi bir sanata karşı merakı olsun olmasın, onun duyularının geliştirilmesi, algılama ve düşünme edimlerini birleştirmeyi öğrenmesi bakımından önemlidir. Böyle bir eğitim alan kişi, yapıcı olmayı kendiliğinden öğrenip geliştirecek ve yaratıcılık gizil gücünün ortaya çıkmasına, gelişmesine olanak bulur” (İpşiroğlu, 1994: 20).

Müzik eğitimi ise, daha çok sessel ve işitsel nitelikli bir sanat eğitimi olarak güzel sanatlar eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturur. Müzik eğitimi temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, 1997).

“Bu amaçla müzik eğitimi, öğrencinin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp çeşitlendirmeli; öğrenciyi belli koşullandırmaların ürünü olan tek yanlı müzik

yapma, üretme ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmalı; öğrenciyi müziğin çeşitli, çok yönlü tını özelliklerine, yapı taşlarına, kuruluş biçimlerine ve etki alanlarına açmalı; öğrenciye müzikle ilişkilerinde daha yüksek düzeyde bir bilinçlilik ve eleştirme gücü kazandırmalı. Bir çalgı, bir plak ya da kaset, müzikle ilgili bir kitap ya da kaynak seçiminde ve bir müzik eserini ya da etkinliğini eleştirip değerlendirmesinde öğrenciye yardımcı olacak bireysel müzik yeteneklerini geliştirmeli, öğrencinin değişik türdeki müzik çalışma ve etkinliklerine etkin katılımını sağlamalıdır” (Uçan,1997: 15-16).

“Müzik eğitimi, temelde, genel, özengen (amatör), mesleki (profesyonel) olmak üzere, üç ana amaca yönelik olarak düzenlenmiştir” (Uçan, 2005: 30).

Bilgin’e (1998) göre, genel müzik eğitimi her düzeyde herkes için zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan genel kültürün ayrılmaz öğelerinden biridir. Okul öncesi ve ilköğretim evrelerindeki genel müzik eğitiminde, ortak temel müzik kültürü kazandırılırken, çeşitli müziksel araç ve gereçlerle yüz yüze gelme, çalışması ve kendini müziğin belli başlı davranış boyutlarında deneme fırsatı ve olanağı da verilir.

“Özengen müzik eğitimi; isteğe bağlı olarak özengen eğitim veren kurumlar ya da kişiler tarafından verilen eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi, genel ve özengen müzik eğitimini basamak olarak kullanıp, müziği meslek olarak seçmek isteyen kişilere yönelik bir eğitimidir. Özel yetenek ve ilgi gerektirir” (Türkmen, 2008: 2).

Günümüzde mesleki müzik eğitimi; Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleri, Müzik Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümleri, Müzik ve Sahne Sanatları Bölümleri, Devlet Konservatuvarları (İlköğretim-Lisans ve Yarı Zamanlı bölümleri vardır), Türk Müziği Devlet Konservatuvarları, Askeri Mızıka Okulu (Askeri Bando Okulu) ve Müzik Araştırma Merkezlerinde gerçekleştirilmektedir.

Müzik eğitiminin, öğrencinin yetişmesinde ve gelişiminde son derece etkin olduğu açıkça görülmektedir. Buna bağlı olarak müzik öğretmeninin de öğrencinin

yetişmesi, gelişimi ve ayrıca mziksl davranışlar kazanması açısından belirli nitelik ve donanıma sahip olması gereği doğmaktadır.

Buna göre; "Müzik ğretmeni, öğrencide müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda davranış değişiklikleri oluşturmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük çerçevesindeki görevlerinin üstünden gelebilmek için belirli niteliklere sahip olmak zorundadır. Bu zorunluluk, müzik ğretmenliği eğitimi gerekli kılar. Çünkü müzik ğretmenliği nitelikleri, herhangi bir ortamda gelişigüzel etkileşimlerle değil, belirli bir ortamda düzenli, planlı ve yöntemli etkileşimlerle kazandırılabilir. Bu da kuşkusuz, belirli bir programı ya da okulu gerektirir" (Uçan, 1997: 211).

Bir program içinde olan "Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları'nın da amacı; eğitim kurumlarında müzik derslerini okutacak, nitelikli, mesleğinde yeterli birer müzik ğretmeni yetiştirmektir." (Türkmen, 2008: 2)

Müzik ğretmenliği lisans programı ders tanımları ve içerikleri incelendiğinde, müzik ğretmeni adaylarına eşlik becerisi kazandırma ve kazandırılan becerilerin geliştirilmesi ile ilgili en belirgin etkinliğin "Piyano", "Armoni-Kontrpuan-Eşlik" ve "Eşlik alma" derslerinde toplandığı görülmektedir.

Bu bilgilere dayanarak müzik eğitimi bölümlerinde piyano dersi ve eşlik çalma dersinin önemini göz ardı etmek mümkün değildir. Bu derslerin yanı sıra okul şarkılarına eşlik çalma bakımından armoni kontrpuan eşlik dersinin de katkısı büyüktür.

2006-2007 Öğretim yılından itibaren, "Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi" adıyla Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Programında yer alan dersler, yeniden bir değişikliğe uğramış ve bu dersler "Mziksl İşitme Okuma Yazma" ve "Armoni-Kontrpuan-Eşlik" olmak üzere iki ders olarak yer almıştır.

Bağcı' ya (2009) göre çalgı çalmak, şarkı söylemek ve dinlenen bir eseri tanımak, analiz edebilmek açısından işitme eğitimi büyük önem taşımaktadır. Notaları, aralıkları ve ritmi anlayarak, müziği yorumlama gücü şüphesiz artacaktır.

Akçalı'ya (2007) göre, Okul müzik eğitiminde yer alan şarkılar ezgi, armoni, form ve öteki müzikal öğeleri açısından farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar müzik öğretmenin her eseri; ezgi, armoni, form, ve öteki müzikal öğeler açısından inceleyebilecek, yazılı, sözlü olarak çözümleyebilecek bilgi ve becerilere sahip olması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Müzik eğitimi her ne amaçla veya hangi kurumdan alınırsa alınsın, içeriğinde alınan armoni eğitimi, bireyin müziğin farkında olmasını, daha iyi tanımlayabilmesini sağlamaktadır. Bu da bireye çalgı çalarken, şarkı söylerken veya bir eser incelerken kolaylık sağlamaktadır.

Bağcı' ya (2009) göre; Müzik öğretmenliği bölümlerinde armoni eğitimi, konservatuarlara göre daha kısıtlı sürelerde verilmektedir. Bu durumda dersin içeriği temel düzeyde olmaktadır. Bu bölümlerin programlarında armoni eğitimi, özellikle müzik öğretmeni adayının okul şarkılarına eşlik edebilme temel yeteneğinin geliştirilmesi amacıyla verilmektedir.

Okul şarkılarına piyanoyla eşlik çalma becerisini geliştirmeye yönelik olan diğer bir ders ise “piyano eğitimidir”. Sönmezöz' e (2006) göre; Piyanonun kullanabilme ve yararlanma düzeyi ne kadar yüksek ve kaliteli olursa, elde edilecek başarı da o kadar yüksek olacaktır. Aynı zamanda, “müziksel işitme-okuma-yazma” ve “armoni-kontrpuan-eşlik” derslerindeki eğitimin kapsamının genişliği de piyano eğitiminin verimliliğini o kadar arttıracaktır.

Çok seslilik boyutuyla ilköğretimden yükseköğretim kurumlarına kadar tüm eğitim kurumlarında sanatsal ve eğitimsel açıdan önemi kanıtlanmış olan piyano, müzik öğretmenin vazgeçilmez bir yardımcısıdır. İyi bir piyano eğitimi almış ve çalgısına hakim bir öğretmen, bu sayede derslerinde daha etkili olacak, saygınlık kazanacaktır. Piyanosuyla şarkılara eşlik edebilen, bizzat kendisi çalarak müzik yapma gibi etkinliklerde bulunan öğretmen, dersini zevkle izlenir hale getirdiği gibi

öğrencisinin beğeni düzeyini de geliştirmiş olacaktır. Bu yolla da öğrencinin sanatsal yönden gelişimini sağlayarak "Tam Birey" yetiştirme sürecini gerçekleştirmiş olacaktır. (Görsev, 2006)

Özen' e (1998) göre, piyano; müzik eğitimcisinin elinde bir eğitim (sınıf) çalgısı olarak etkili bir şekilde kullanıldığında öğrencilere müziksel davranışlar kazandırmada önemli rol oynar.

Özen, bu davranışları; aşağıdaki şekilde sıralamıştır.

- Temel müzik bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla; seslerin belletilmesi ve birbirleriyle olan ilişkilerinin kavratılmasında, seslerin belli kurallar çerçevesinde oluşturduğu dizi, akor, arpej, modalite, vb. müziksel kavramların öğretilmesinde, müziksel işitme, müziksel bellek ve müziksel dikkat ile müzik tasarlama-doğaçlama ve yaratma yeteneklerinin geliştirmesinde önemli bir öğretmen çalgısıdır.
- Öğrencilerin seslerini eğitmek amacıyla; ses alıştırmalarının çalışılmasında, okul şarkılarının öğretilmesinde, şarkılara eşlik yapılmasında, öğrencilerin sesine pes veya tiz gelen şarkıların başka tona/makama transpoze edilerek seslendirilmesinde, koro çalışmaları için koro partileri ve koro partitürlerinin indirgenerek çalınmasında piyano etkili bir çalgıdır.
- Öğrencileri müzik tür, çeşit ve biçimleri hakkında bilgilendirmek amacıyla; Müzik tarihinin çeşitli dönemlerine ilişkin müzik tür ve çeşitlerinden örnekler sunmada, Türkiye'de yaşayan müzik tür ve çeşitlerine ilişkin örnekler çalmada, öğrencilere öğretilen şarkıların çözümlenmesinin yapılmasında piyano etkili bir eşlik, dinleti çalgısı ve eğitim aracıdır.
- Öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme (zevk eğitimi) amacıyla; öğrencilerin istekleri ve beklentileri doğrultusunda yeri geldikçe pop, caz, blues,

folk, rock, bando, mehter, dini, Türk halk, Türk sanat müziklerinin uygun örneklerini daha çekici ve etkili kılabilen bir çalgıdır.

- Öğrencilerle yapılan eğitici çalışmalarda (koro çalışmaları, etkinlikler, kutlamalar konserler vb. etkinliklerde); öğrencilerin solo, koro ve çalgı gruplarına yönelik parçalarının eşliklerini; gösteri ve dans gruplarının müziklerini, öğrencilerin sergiledikleri şiir, toplu konuşma koroları, piyes, tiyatro vb. etkinliklerin fon müziklerini çalmak gibi kaçınılmaz bir görevi yerine getirmede, piyano etkili ve vazgeçilmez bir çalgıdır.

Müzik eğitimi kurumlarında verilen piyano eğitimi bireye sadece piyano çalmayı öğretmekle kalmayıp, piyanonun müzik öğretmenliği mesleği gereğince ne kadar faydalı ve uygulanabilir olabileceğini kavratması bakımından önemlidir. Çünkü bir müzik öğretmeni müzik derslerinde verilen ezgilere yaptığı eşliklerle öğrenciyi hem güdülemiş ve dersi aktif hale getirmiş hem de öğrenciye çok sesli duyma yetisini kazandırmış olur (Kalkanoğlu, 2007).

Güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında verilen piyano dersinin, müzik öğretmenliği mesleğindeki kullanılabilirliği göz önüne alınarak verilmesi gerekmektedir. Çünkü öğretmenlikte görüldüğü gibi asıl önemli olan piyanoda eşlik yapmaktır. Elbette öğretmen yeri geldiğinde öğrencilere eserler çalacaktır ancak sadece eser çalan, eşlik yapamayan öğretmenin öğrencinin gelişimine ne kadar katkıda bulunacağını düşünmek gerekir (Süalp, 2002).

Müzik eğitiminde, müzik öğretmeni için şarkı söyleme etkinliği önemli yer tutmaktadır. Şarkı söyleme etkinliğinde, çok sesli müziği benimsetmek, dersi zevkli hale getirmek, şarkıyı doğru ton ve doğru tempoda söyleme bakımından piyanoyla eşlik yapmak, şarkıyı söyleyen öğrencinin aktif katılımını sağlayacaktır.

Piyano eşliği, tek sesli okul şarkılarını armonik yönden zenginleştirerek, öğrencilerin çoksesli müziğe yakınlaşmalarını da sağlayabilir (Piji, 2006). Eşlik yazmak ya da çalmak, müzikle meslek olarak uğraşan bir kişi için vazgeçilmez müziksel bir davranıştır. Müzik eğitimcisi için öğrencilerine çalıştırdığı eserlere eşlik yazmak önemlidir. Çünkü mevcut eğitim müziği dağarı içinde yer alan şarkıların

genellikle eşlikleri bulunmamaktadır. Bu şarkılara eşlik yapmak veya eşlik yazmak müzik eğitimcisine düşmektedir (Bağcı, 2009).

Eşlik Çalma dersi; 2006 yılında uygulanmaya başlanan programda 3. yılın güz yarıyılında, haftada iki saat toplu işlenen bir ders olarak yer almaktadır. Eşlik dersinin amacı Yüksek Öğretim Kurumu Tarafından “Okul müziği eşliklerini ve temel oda müziği repertuarını tanıma ve çalma.” şeklinde belirlenmiştir.

Dağdeviren’ e (2006) göre; dersin bir dönem verilmesi ve süresinin iki ders saat olması müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin bu konu üzerinde hâkimiyetlerini ve yetkinliklerini sınırlamaktadır. Bu ders saati içerisinde hazır eşliklerin çalınması, bu eşliklerin analizi, akor yapılanmaları, eşlik modelleri, armonik yaklaşımların vurgulanması gerekmektedir. Bu süreci bu ders saatine sığdırmak pek olanaklı görülmemektedir. Dolayısıyla birçok araştırma ve tezlerde ortaya çıkan sonuç müzik öğretmenlerinin eşlik yapma problemi olduğudur.

Eşlik çalma konusunda yapılan araştırmalarda çeşitli ortak noktalar ve sorunlar vurgulanmaktadır. Bağcı araştırmasında, bu sorunları şu şekilde sıralamıştır:

“- Bestecilerimizin eşliksiz şarkılar yazdığı ve öğretmenleri, öğrencileri doyuracak eşlikli zengin ve kolay çalınabilecek bir repertuara ihtiyaç olduğudur.

- Piyano, gitar gibi eşlik çalgıları olarak kullanılabilir çalgı dersleri, armoni-kontrpuan, besteleme ve eşlik gibi dersler arasındaki ilişkilerin eğitim-öğretim ve ders programlarında daha iyi yansıtılması gerektiğidir.

- Eşlik derslerinin, dersin hedef konumunda olan, müzik öğretmenlerine gerekli eşlik davranışlarını kazandırmakta yetersiz görüldüğüdür.

- Eşlik dersi sürelerinin programlarda yetersiz kaldığıdır.

- Eşlik derslerinde doğaçlama eşlik çalma etkinliğinin de yer alması gerektiği, ancak içerikte böyle bir uygulamanın olmadığıdır.

- Teorik bir ders olarak görülen ve toplu olarak görülen eşlik dersinin bireysel dersler arasında yer alması gerektiğidir.” (Bağcı, 2009: 36).

Kutluk (1996)’un araştırmasında, yazılı olarak görüşleri alınan öğretim elemanları, bölümlerdeki piyano ders ve çalışma saatlerinin okul şarkılarına pratik eşlik yapabilmede yeterli olmadığını, ayrıca bazı öğretim elemanları ise bu konunun

yalnızca piyano dersleri ve çalışma saatleriyle ilgili olmadığını, aynı zamanda armoni bilgisine, öğrencinin genel yetenek, ilgi ve isteğine önemli ölçüde bağlı olduğunu da belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarından alınan cevaplardan çıkarılan ortak sonuca göre, öğrencilerin armoni bilgileri, piyano çalmadaki teknik becerileri, deşifre yapabilme becerileri, okul şarkılarına pratik eşlik yapabilmeye önemli etkenlerdir

Özgün' ün (1997) çalışmasında; öğrencilerin piyano dersinde kendilerinden istenen programı büyük ölçüde başardıkları, sınavda aldıkları notlarla kanıtlanmakta, fakat müzik öğretmenlerinin okul şarkılarını öğretirken eşlik yapamadıkları ve bu konuda eksik kaldıklarını ancak uygulama safhasında fark ettikleri gözlenmektedir (Aktaran: Bilgin, 1998: 35).

2.1. İlgili Çalışmalar

Kutluk (1996)' un yapmış olduğu “Okul Şarkılarına Piyano ile Eşlik Becerisinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Çalışma” adlı çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu bir eşlik çalgısı olarak kullanabilme becerilerinin nasıl geliştirileceği incelenmiş, bunun için eşlik sanatı ve müzik eğitimi çeşitli boyutlarıyla araştırılmış. Türk ve batı müziği armonisi, okul müzik eğitiminde kullanılan tonal ve modal yapıdaki şarkılar ve şarkılara yazılmış eşlikler incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin pratik eşlik yapabilmelerinde, piyano çalabilme ve armoni bilgilerinin en önemli etkenler olduğu belirlenmiş ve kolaydan zora doğru sıralanan bir dizi eşlik alıştırmaları önerilmiştir.

Bilgin 'in (1998) yapmış olduğu “İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano ile Eşliklendirilmesi” adlı çalışmada, müzik öğretmenlerinin “Armoni-Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminde kazandıkları bilgi ve becerilerin eşgüdümlü olarak, ilköğretim okullarının 2.kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların piyano eşliklenmesine nasıl ve ne ölçüde yansıtıklarını saptamak amaçlanmıştır. “Armoni- Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminde kazanılan bilgi ve becerilerin eşgüdümlü olarak müzik öğretmenlerince okul şarkılarının eşliklenmesine

yeterince yansıtılmadığı görülmüştür. “Armoni- Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminin yeniden gözden geçirilmesi, dersler arası eşgüdümün saplanması, daha işlevsel bir eğitim verilmesi gerektiği üzerinde durulmuş, gerekli önerilerde bulunulmuş, eşlikli şarkı ihtiyacı göz önüne alınarak, özgün piyano eşliği oluşturulmuş okul şarkısı örnekleri oluşturulmuştur.

Gülhan’ ın (1990) yapmış olduğu “Orta Dereceli Okullardaki Müzik Eğitiminde Piyanonun Bir Eşlik Çalgısı Olarak Kullanılabilirliği” adlı araştırmada, piyanonun eşlik etmeye uygunluğu, eşlik yapabilmek için gerekli belli başlı tekniklerin kullanılması, bağlama, blok flüt, ve ses için piyano ile eşlik düzenlemeleri yapılması, piyano eşlik derslerinin içeriği, armoni derslerinde eşlik ile ilgili verilmesi gereken bilgiler, makamsal sistemde yazılmış parçalara piyano eşliğinin yazılması, eşliği yazılmış okul şarkılarının seslendirilebilirliği ve müzik öğretmenlerinin kolaylıkla çalabilecekleri eşlikli repertuarların belirlenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, Piyanonun okul müzik eğitiminde bir eşlik çalgısı olarak, eşlik bakımından iyi yetiştirilmiş öğretmenlerce, çalınması kolaylaştırılmış zengin eşlik dağarı ile çoksesli müzik zevkini verebilecek biçimde her fırsatta kullanılması gerekliliği belirtilmiştir.

Görsev’ in (2006) araştırmasında, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri arasındaki ilişkilerin saptanması ve öğretim programlarında bu becerilere etkisi olduğu düşünülen derslerin mevcut durumları ile ilgili öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amacı ile yapılmıştır.

Bağcı’ un (2009) çalışmasında, Müzik alanıyla ilgili bölümlerde verilen genel olarak anılan ismiyle (Müziksel İşitme Okuma Yazma) ve Armoni derslerinde eşlikli ders işlemenin öğrencilerin bu derslerdeki başarıları üzerindeki etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın ikincil bir amacı ise bu derslerdeki başarının hangi demografik değişkenlerden etkilendiğini araştırmak olmuştur.

Sözmezöz’ ün (2006) çalışmasında, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı 2004-2005 yılında görev yapmakta olan piyano ve eşlik dersi öğretim elemanları ile 2005-2006

öğretim yılında Ankara İl Merkezinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim, lise ve dengi okullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenleri arasından tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen müzik öğretmenleri tarafından eşlik dersinin genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

Özen'in (1998)yapmış olduğu "Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son sınıf Öğrencilerinin Piyanoyu Müzik Öğretmenliğinin Gereklere Doğrultusunda Kullanma Becerileri" adlı araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu kullanma yeterlilikleri ile bu yeterliliklerin önemlilik dereceleri belirlenmiş, piyanoyu kullanma yeterliliklerini artırıcı önlemler geliştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilere temel müzik bilgileri ve becerileri kazandırmada piyanoyu kullanabilme ve piyanodan yararlanabilme amacıyla yeterli olduğu, öğrencilerin seslerinin eğitiminde ve okul şarkılarının öğretiminde piyanoyu kullanabilme amacıyla kısmen yeterli olduğu, öğrencileri müziğin çeşitli dönemlerine ilişkin tür, çeşit ve biçimleri hakkında bilgilendirmede piyanoyu kullanabilme amacıyla kısmen yeterli olduğu, öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirmede piyanoyu kullanabilme amacıyla yetersiz olduğu, öğrencilerle yapılan eğitici çalışmalarda piyanoyu kullanabilme amacıyla yetersiz olduğu, başlangıç düzeyinde piyano öğretimi yapabilme amacıyla yeterli olduğu belirtilmektedir.

3.BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, görüşme ve genel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. 3. ve 4. sınıfta okuyan öğrencilere anket formu yoluyla, öğretim elemanlarına ise yapılandırılmış görüşme formu yoluyla açık uçlu sorular yöneltilerek görüşleri alınmış ve bu doğrultuda var olan durum ortaya konmaya çalışılmıştır. Ankette veriler yüzdeler ve frekansların belirlenmesi yoluyla, görüşme verileri ise içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve kodlanmıştır.

Yönetmelikte yer alan amaçlarla uygunluğu karşılaştırılarak olması istenen durum doğrultusunda değerlendirilmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri ve piyano öğretim elemanları oluşturmaktadır.

3.2.1. Ankete Katılan Öğrencilere Ait Kişisel Bilgiler

Tablo 1 Ankete katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı

Sınıf	Cinsiyet	f	%
3. Sınıf	Erkek	16	51,61
	Kadın	15	48,39
4. Sınıf	Erkek	17	45,95
	Kadın	20	54.05

Tablo 2 Ankete katılan öğrencilerin çalgılarına göre dağılımı

Sınıf	Enstrüman	f	%
3. Sınıf	Keman	9	20,03
	Ud	4	12,9
	Flüt	5	16,13
	Gitar	1	3,22
	Bağlama	5	16,13
	Viyolonsel	2	6,45
	Kanun	2	6,45
	Viyola	1	3,22
	Şan	2	6,45
4. Sınıf	Keman	8	21,62
	Ud	6	16,22
	Flüt	5	13,51
	Gitar	4	10,81
	Bağlama	4	10,81
	Viyolonsel	4	10,81
	Kanun	4	10,81
	Viyola	1	2,70
	Şan	1	2,70

Tablo 3 Ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre dağılımı

Sınıf	Enstrüman	f	%
3. Sınıf	Keman	9	20,03
	Ud	4	12,9
	Flüt	5	16,13
	Gitar	1	3,22
	Bağlama	5	16,13
	Viyolonsel	2	6,45
	Kanun	2	6,45
	Viyola	1	3,22
	Şan	2	6,45
4. Sınıf	Keman	8	21,62
	Ud	6	16,22
	Flüt	5	13,51
	Gitar	4	10,81
	Bağlama	4	10,81
	Viyolonsel	4	10,81
	Kanun	4	10,81
	Viyola	1	2,70
	Şan	1	2,70

3.2.2. Ankete Katılan Öğretim Elemanlarına Ait Kişisel Bilgiler

Tablo 4 Ankete katılan öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	2	33,33
Kadın	4	66,67

Tablo 5 Ankete katılan öğretim elemanlarının yaşlarına göre dağılımları

Yaş	f	%
20-30	0	0
31-40	4	66,67
41-50	0	0
51 ve Üstü	2	33,33

Tablo 6 Ankete katılan öğretim elemanlarının bitirilen öğretim programına göre dağılımları

Bitirilen Program	f	%
Yüksek Lisans	1	16,67
Doktora	5	83,33

Tablo 7 Ankete katılan öğretim elemanlarının ünvanlarına göre dağılımları

Ünvan	f	%
Arş. Gör	1	16,67
Öğr. Gör.	2	33,33
Yrd. Doç.	3	50,00

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan anket ve görüşme formu soruları yerli ve yabancı kaynaklar taranarak ve uzman görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Anketlerin değerlendirilmesinde 5’li likert leği kullanılmıştır.

Tamamen: 5

Büyük lde: 4

Kısmen: 3

Çok az: 2

Hiç: 1

3.4. Verilerin çözümlenmesi ve Yorumlanması

Anket sonuçları tablolar halinde sunulmuş ve betimlenmiştir. Anket verileri yüzdelik ve frekansların belirlenmesi yoluyla, ğretmen görüşleri ise içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir ve kodlanmıştır.

4.BÖLÜM

3.1. Bulgular

3.1.1. Çalışma Grubunu Oluşturan 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Eşlik Çalma Dersine İlişkin Görüşleri

Tablo 8. Müzik öğretmenin, okul şarkılarını bir çalgı eşliğiyle öğretmesinde piyanonun önemine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	4	12.9	11	29.7	15	22.1
Büyük Ölçüde	21	67.7	20	54.1	41	60.3
Kısmen	2	6.5	3	8.1	5	7.4
Çok Az	0	0	0	0	0	0
Hiç	4	12.9	3	8.1	7	10.3
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %67.7’si, 4. sınıf öğrencilerinin %54.1’i ve öğrencilerin tamamının %60.3’ü müzik öğretmenin, okul şarkılarını bir çalgı eşliğiyle öğretmesinde piyanonun büyük ölçüde önemli olduğu görüşündedir.

Müzik öğretmenin okul şarkılarına ve müziklerine piyano ile eşlik çalması, çok seslilik ilkesinin gelişmesi, zevk ve beğeniyi arttırma, dersi işlenilebilir hale getirme bakımından oldukça önem taşımaktadır. Bu çalışmada da, okul şarkılarını piyano eşliği ile öğretmenin **büyük ölçüde** önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Müzik öğretmenin, okul şarkılarına piyano ile pratik (anında_hemen) eşlik çalmasının önemine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	2	6.5	16	43.2	18	26.5
Büyük Ölçüde	22	71	15	40.5	37	54.4
Kısmen	2	6.5	4	10.8	6	8.8
Çok Az	2	6.5	1	2.7	3	4.4
Hiç	3	9.7	1	2.7	4	5.9
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 9’da görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %71.i, 4. sınıf öğrencilerinin %48.5’i ve öğrencilerin tamamının %54.4’ü müzik öğretmenin, okul şarkılarına piyano ile pratik (anında_hemen) eşlik çalmasının büyük ölçüde önemli olduğu görüşündedir.

Bu duruma göre, müzik öğretmenin, okul şarkılarına piyano ile pratik (anında_hemen) eşlik çalmasının **büyük ölçüde** önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 10. Müzik öğretmenin, gerektiğinde okul şarkılarına piyano ile transpoze ederek eşlik çalabilmesinin önemine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	6	19.4	12	32.4	18	26.5
Büyük Ölçüde	16	51.6	19	51.4	35	51.5
Kısmen	5	16.1	2	5.4	7	10.3
Çok Az	1	3.2	2	5.4	3	4.4
Hiç	3	9.7	2	5.4	5	7.4
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 10'da görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %51.6'sı, 4. sınıf öğrencilerinin %51.4'ü ve öğrencilerin tamamının %51.5'i müzik öğretmenin, gerektiğinde okul şarkılarına piyano ile transpoze ederek eşlik çalmasını büyük ölçüde önemli olduğu görüşündedir.

Bu duruma göre müzik öğretmenin, gerektiğinde okul şarkılarına piyano ile transpoze ederek eşlik çalmasını **büyük ölçüde** önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Müzik öğretmenin, “öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme” amacıyla piyano ile eşlik çalmasının önemine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	4	12.9	14	37.8	18	26.5
Büyük Ölçüde	14	45.2	14	37.8	28	41.2
Kısmen	8	25.8	7	18.9	15	22.1
Çok Az	1	3.2	0	0.0	1	1.5
Hiç	4	12.9	2	5.4	6	8.8
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 11’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %45.2’si, 4. sınıf öğrencilerinin %37.8’i ve öğrencilerin tamamının %41.2’si müzik öğretmenin, “öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme” amacıyla piyano ile eşlik çalmasının büyük ölçüde önemli olduğu görüşündedir.

Bu duruma göre müzik öğretmenin, “öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme” amacıyla piyano ile eşlik çalması durumunun **büyük ölçüde** önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 12. Müzik öğretmeninin, okul şarkılarına piyano ile eşlik yapması öğrencilerin nitelikli olan ve olmayan müzikleri ayırt edebilmesine katkı sağlamasının önemine ilişkin 3. ve 4. sınıf öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	4	12.9	10	27.0	14	20.6
Büyük Ölçüde	11	35.5	10	27.0	21	30.9
Kısmen	11	35.5	12	32.4	23	33.8
Çok Az	2	6.5	2	5.4	4	5.9
Hiç	3	9.7	3	8.1	6	8.8
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 12’de görüldüğü gibi müzik öğretmeninin, okul şarkılarına piyano ile eşlik yapması öğrencilerin nitelikli olan ve olmayan müzikleri ayırt edebilmesine katkı sağlamasında, 3. sınıf öğrencilerinin %35.5’i kısmen, %35.5’i büyük ölçüde, 4. sınıf öğrencilerinin %32.4’ü kısmen seçeneğini işaretlemişlerdir, öğrencilerin tamamının %33.8’i kısmen önemli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre müzik öğretmeninin, “öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme” amacıyla piyano ile eşlik çalması durumunun **kısmen** önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 13. Müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin 1 yarıyıl okutulmasının yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	1	3.2	6	16.2	7	10.3
Büyük Ölçüde	6	19.4	7	18.9	13	19.1
Kısmen	8	25.8	7	18.9	15	21.2
Çok Az	10	32.3	9	24.3	19	27.9
Hiç	6	19.4	8	21.6	14	20.6
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 13’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %32.3’ü, 4. sınıf öğrencilerinin %24.3’ü ve öğrencilerin tamamının %27.9’u müzik öğretmeninin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin 1 yarıyıl okutulmasının çok az yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre müzik öğretmeninin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin 1 yarıyıl okutulmasının **çok az** yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 14. Müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin haftada 2 saat olmasının yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	1	3.2	3	8.1	4	5.9
Büyük Ölçüde	5	16.1	5	13.5	10	14.7
Kısmen	10	32.3	8	21.6	18	26.5
Çok Az	9	29.0	13	35.1	22	32.4
Hiç	6	19.4	8	21.6	14	20.6
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 14'te görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %32.3'ü kısmen, 4. sınıf öğrencilerinin %35.1'i çok az seçeneğini işaretlemişlerdir, öğrencilerin tamamının %32.4'ü müzik öğretmeninin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin haftada 2 saat okutulmasının çok az yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre müzik öğretmeninin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin haftada 2 saat okutulmasının **çok az** yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 15 Eşlik çalma dersinin kaç dönem olması gerektiğine ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
1 Dönem	5	16.13	2	5.4	7	10.29
2 Dönem	5	16.13	6	16.22	11	16.18
3 Dönem	1	3.23	4	10.81	5	7.35
4 Dönem	7	22.58	7	18.92	14	20.59
5 Dönem	1	3.23	2	5.4	3	4.41
6 Dönem	6	19.35	4	10.81	10	14.70
7 Dönem	1	3.23	1	2.70	2	2.94
8 Dönem	5	16.13	11	29.73	16	23.53
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 15'te görüldüğü gibi eşlik çalma dersine ilişkin 3. sınıf öğrencilerinin %3.23'ü 3-5-7 dönem, %16.13'ü 1-2-8 dönem, %19.35'i 6 dönem ve %22.58'i 4 dönem olması gerektiği görüşündedir. 4. sınıf öğrencilerinin %2.70'i 7 dönem, %5.4'ü 1-5 dönem, %10.81'i 3-6 dönem, %16.22'si 2 dönem, %18.92'si 4 dönem ve %29.73'ü 8 dönem olması gerektiği görüşündedir.

Bu duruma göre eşlik çalma dersinin 8 dönemlik eğitim sürecinde, en az 4 dönem olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 16 Eşlik çalma dersinin haftada kaç saat olması gerektiğine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
1 Saat	10	32.26	9	24.32	19	27.94
2 Saat	15	48.39	16	43.25	31	45.59
3 Saat	6	19.35	9	24.32	15	22.06
Diğer	-	0	3	8.11	3	4.41
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 16’da görüldüğü gibi eşlik çalma dersinin ders saati süresine ilişkin 3. sınıf öğrencilerinin, %19.35’i haftada 3 saat, %32.36’sı haftada 1 saat ve %48.39’u haftada 2 saat olması gerektiği görüşündedir. 4.sınıf öğrencilerinin, %8.11’i haftada 3 saatten fazla, %24.32’si haftada 1-3 saat ve %43.25’i haftada 2 saat olması gerektiği görüşündedir.

Bu durumda şu anda haftada 2 saat olarak işlenen eşlik çalma dersinin süresinin yeterli bulunduğu söylenilebilir.

Tablo 17. Eşlik çalma dersinde piyano eğitim düzeyinin dikkate alınmasına ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	4	12.9	4	10.8	8	11.8
Büyük Ölçüde	7	22.6	11	29.7	18	26.5
Kısmen	11	35.5	11	29.7	22	32.4
Çok Az	4	12.9	5	13.5	9	13.2
Hiç	5	16.1	6	16.2	11	16.2
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 17’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %35.5’i kısmen, 4. sınıf öğrencilerinin %29.7’si büyük ölçüde ve kısmen seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin tamamının %32.4’ü eşlik çalma dersinde piyano eğitim düzeyinin dikkate alınmasının kısmen yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre eşlik çalma dersinde öğrencilerin piyano çalma düzeyinin kısmen gözetildiği söylenebilir.

Tablo 18. Eşlik çalma dersinin toplu olarak işlenmesinin bilgi ve beceri kazanımı bakımından uygun görülmesine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	0	0.0	1	2.7	1	1.5
Büyük Ölçüde	7	22.6	5	13.5	12	17.6
Kısmen	10	32.3	11	29.7	21	30.9
Çok Az	10	32.3	11	29.7	21	30.9
Hiç	4	12.9	9	24.3	13	19.1
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 18’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %32.3’ ü kısmen ve çok az seçeneğini, 4. Sınıf öğrencilerinin %29.7’si kısmen ve çok az seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin tamamının %30.9’u eşlik çalma dersinin toplu olarak işlenmesinin bilgi ve beceri kazanımı bakımından çok az ve kısmen yeterli bulmuşlardır.

Bu duruma göre eşlik çalma dersinin toplu olarak işlenmesinin bilgi ve beceri kazanımı bakımından yeterince uygun olmadığı söylenebilir.

Tablo 19. Eşlik çalma dersi içeriğinin bu dersin bilgi ve beceri kazandırması bakımından yeterli olmasına ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	2	6.5	3	8.1	5	7.4
Büyük Ölçüde	13	41.9	8	21.6	21	30.9
Kısmen	11	35.5	12	32.4	23	33.8
Çok Az	3	9.7	9	24.3	12	17.6
Hiç	2	6.5	5	13.5	7	10.3
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 19’da görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %35.5’i, 4. sınıf öğrencilerinin %32.4’ü, öğrencilerin tamamının %33.8’i eşlik çalma dersi içeriğini bu dersin bilgi ve beceri kazandırması bakımından **kısmen** yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre eşlik çalma dersi içeriğinin bu dersin bilgi ve beceri kazandırması bakımından kısmen yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 20. Eşlik çalma dersinde yapılan uygulamalı çalışmaların, mezun olduğunda piyanoyu eşlik çalgısı olarak kullanabilme yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	2	6.5	5	13.5	7	10.3
Büyük Ölçüde	8	25.8	10	27.0	18	26.5
Kısmen	13	41.9	11	29.7	24	35.3
Çok Az	2	6.5	7	18.9	9	13.2
Hiç	6	19.4	4	10.8	10	14.7
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 20’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %41.9’u, 4. sınıf öğrencilerinin %29.7’si, öğrencilerin tamamının %35.3’ü eşlik çalma dersinde yapılan uygulamalı çalışmaların, mezun olduğunda piyanoyu eşlik çalgısı olarak kullanabilme becerisi kazandırma bakımından **kısmen** yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre eşlik çalma dersinde yapılan uygulamalı çalışmaların, mezun olduğunda piyanoyu eşlik çalgısı olarak kullanabilme becerisi kazandırma bakımından kısmen yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 21. Eşlik çalma dersinde okul şarkıları dağarcığının incelenmesine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	3	9.7	2	5.4	5	7.4
Büyük Ölçüde	8	25.8	6	16.2	14	20.6
Kısmen	15	48.4	16	43.2	31	45.6
Çok Az	2	6.5	6	16.2	8	11.8
Hiç	3	9.7	7	18.9	10	14.7
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 21’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %48.4’ü, 4. sınıf öğrencilerinin %43.2’si ve öğrencilerin tamamının %45.6’sı eşlik çalma dersinde okul şarkıları dağarcığının **kısmen** incelendiği görüşündedirler.

Bu duruma göre eşlik çalma dersinde okul şarkıları dağarcığının kısmen incelendiği söylenebilir.

Tablo 22. Eşlik çalma dersinde çağdaş Türk müziği eşliklerine yer verilmesine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	1	3.2	2	5.4	3	4.4
Büyük Ölçüde	5	16.1	4	10.8	9	13.2
Kısmen	11	35.5	11	29.7	22	32.4
Çok Az	8	25.8	9	24.3	17	25.0
Hiç	6	19.4	11	29.7	17	25.0
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 22’de görüldüğü gibi eşlik çalma dersinde çağdaş Türk müziği eşliklerine yer verilmesine ilişkin 3. sınıf öğrencilerinin %35.5’i **kısmen**, 4.sınıf öğrencilerinin %29.7’ si **kısmen** ve **hiç**, öğrencilerin tamamının %32.4’ü **kısmen** olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre eşlik çalma dersinde çağdaş Türk müziği eşliklerine yer verilmesi durumunun kısmen yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 23. Derslerde eşlik çalmak için gerekli teorik bilgiye zaman ayrılmasının yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	2	6.5	4	10.8	6	8.8
Büyük Ölçüde	10	32.3	5	13.5	15	22.1
Kısmen	11	35.5	9	24.3	20	29.4
Çok Az	4	12.9	10	27.0	14	20.6
Hiç	4	12.9	9	24.3	13	19.1
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 23'te görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %35.5'i **kısmen**, 4. sınıf öğrencilerinin %27.0'ı **çok az** seçeneğinin işaretlemişlerdir. Öğrencilerin tamamının %29.4'ü derslerde eşlik çalmak için gerekli teorik bilgiye zaman ayrılmasının **kısmen** yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre derslerde eşlik çalmak için gerekli teorik bilgiye zaman ayrılmasının kısmen yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 24. Alınan piyano derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	0	0.0	3	8.1	3	4.4
Büyük Ölçüde	10	32.3	8	21.6	18	26.5
Kısmen	13	41.9	7	18.9	20	29.4
Çok Az	1	3.2	9	24.3	10	17.7
Hiç	7	22.6	10	27.0	17	25.0
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 24’te görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %41.9’u **kısmen**, 4. sınıf öğrencilerinin %27.0’ı **hiç** seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin tamamının %29.4’ü alınan piyano derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına **kısmen** etkisi olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre alınan piyano derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlaması durumunun kısmen katkı sağladığı söylenebilir.

Tablo 25. Alınan müziksel işitme-okuma-yazma derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	5	16.1	7	18.9	12	17.6
Büyük Ölçüde	10	32.3	10	27.0	20	29.4
Kısmen	5	16.1	10	27.0	15	22.1
Çok Az	4	12.9	6	16.2	10	14.7
Hiç	7	22.6	4	10.8	11	16.2
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 25'te görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %32.3'ü **büyük ölçüde**, 4. sınıf öğrencilerinin %27.0'ı **büyük ölçüde** ve **kısmen** seçeneğini işaretlemiştir. Öğrencilerin tamamının %29.4'ü alınan müziksel işitme-okuma ve yazma derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine **büyük ölçüde** katkı sağladığı görüşündedirler.

Bu duruma göre alınan müziksel işitme-okuma ve yazma derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine büyük ölçüde katkı sağladığı söylenebilir.

Tablo 26. Alınan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	3	9.7	7	18.9	10	14.7
Büyük Ölçüde	13	41.9	12	32.4	25	36.8
Kısmen	5	16.1	11	29.7	16	23.5
Çok Az	5	16.1	3	8.1	8	11.8
Hiç	5	16.1	4	10.8	9	13.2
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 26’da görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %41.9’u, 4.sınıf öğrencilerinin %32.4’ü öğrencilerin tamamının %36.8’i alınan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına **büyük ölçüde** yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre alınan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine büyük ölçüde katkı sağladığı söylenebilir.

Tablo 27. Alınan okul çalgıları derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine katkı sağlamasına ilişkin öğrenci görüşleri

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	4	12.9	7	18.9	11	16.2
Büyük Ölçüde	6	19.4	8	21.6	14	20.6
Kısmen	13	41.9	9	24.3	22	32.4
Çok Az	5	16.1	5	13.5	10	14.7
Hiç	3	9.7	8	21.6	11	16.2
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 27’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %41.9’u, 4.sınıf öğrencilerinin %24.3’ü ve öğrencilerin tamamının %32.4’ü alınan okul çalgıları derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine **kısmen** katkı sağladığı görüşündedirler.

Bu duruma göre alınan okul çalgıları derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine kısmen katkı sağladığı söylenebilir.

Tablo 28. Öğrencilerin boş zamanlarında eşlik çalışması yapması durumu

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	0	0.0	2	5.4	2	2.9
Büyük Ölçüde	7	22.6	11	29.7	18	26.5
Kısmen	7	22.6	9	24.3	16	23.5
Çok Az	9	29.0	5	13.5	14	20.6
Hiç	8	25.8	10	27.0	18	26.5
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 28’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %29.0’ı **çok az**, 4. sınıf öğrencilerinin %29.7’si **büyük ölçüde** seçeneklerini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin tamamının %26.5’i boş zamanlarında eşlik çalışması yapmalarının **büyük ölçüde** ve **hiç** olmadığı görüşündedirler.

Bu duruma göre öğrencilerin boş zamanlarında eşlik çalışması yapmalarının büyük bir çoğunluğunun olumlu olduğu kadar büyük bir çoğunluğunda olumsuz olduğu söylenebilir.

Tablo 29. Ders dışı saatlerde eşlik çalma öğretmenlerinden yararlanma durumu

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	0	0.0	1	2.7	1	1.5
Büyük Ölçüde	6	19.4	5	13.5	11	16.2
Kısmen	6	19.4	11	29.7	17	25.0
Çok Az	7	22.6	9	24.3	16	23.5
Hiç	12	38.7	11	29.7	23	33.8
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 29’da görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %38.7’si **hiç**, 4.sınıf öğrencilerinin %29.7’si **hiç** ve **kısmen** seçeneğinin işaretlemişlerdir. Öğrencilerin tamamının %33.8’i eşlik çalma dersi dışında öğretmenlerden yararlanma durumunun **hiç** olmadığı görüşündedirler.

Bu duruma göre ders dışı saatlerde eşlik çalma öğretmenlerinden yararlanılmadığı söylenebilir.

Tablo 30. Akorları belirtilmeyen tonal okul şarkıları ezgilerine eşlik çalabilme durumu

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		Hepsi	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	3	9.7	6	162	9	13.2
Büyük Ölçüde	6	19.4	9	243	15	22.1
Kısmen	11	35.5	14	378	25	36.8
Çok Az	9	29.0	3	8.1	12	17.6
Hiç	2	6.5	5	13.5	7	10.3
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 30’da görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin % 35.5’i, 4.sınıf öğrencilerinin %37.8’i, öğrencilerin tamamının % 36.8’i akorları belli olmayan tonal okul şarkıları ezgilerine **kısmen** eşlik çalabilecekleri görüşündedirler.

Bu duruma göre öğrencilerin akorları belli olmayan tonal okul şarkıları ezgilerine eşlik çalabilmelerinde kısmen yeterli oldukları söylenebilir.

Tablo 31. Akorları belirtilmeyen makamsal okul şarkıları ezgilerine eşlik çalabilme durumu

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	2	6.5	2	5.4	4	5.9
Büyük Ölçüde	9	29.0	12	32.4	21	30.9
Kısmen	12	38.7	13	35.1	25	36.8
Çok Az	6	19.4	4	10.8	10	14.7
Hiç	2	6.5	6	16.2	8	11.8
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 31’de görüldüğü gibi 3. sınıf öğrencilerinin %38.7’si, 4.sınıf öğrencilerinin %35.1’i, öğrencilerin tamamının %36.8’i akorları belirtilmeyen makamsal okul şarkıları ezgilerine **kısmen** eşlik çalabilecekleri görüşündedirler.

Bu duruma göre öğrencilerin akorları belirtilmeyen makamsal okul şarkıları ezgilerine eşlik çalabilmelerinde kısmen yeterli oldukları söylenebilir.

Tablo 32. Öğrencilerin piyanodaki seviyelerini, piyanoda eşlik çalmak için yeterli görme durumları

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		Hepsi	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	2	6.5	5	13.5	7	10.3
Büyük Ölçüde	9	29.0	11	29.7	20	29.4
Kısmen	11	35.5	14	37.8	25	36.8
Çok Az	3	9.7	6	16.2	9	13.2
Hiç	6	19.4	1	2.7	7	10.3
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 32de görüldüğü gibi 3.sınıf öğrencilerinin %35.5'i, 4.sınıf öğrencilerinin %37.8'i ve öğrencilerin tamamının %36.8'i piyanodaki seviyelerini, piyanoda eşlik çalmak için **kısmen** yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre öğrencilerin piyanodaki seviyelerinin, piyanoda eşlik çalmak için kısmen yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 33. Öğrencilerin, okul şarklarına eşlik çalma becerisi bakımından kendilerini yeterli görme durumları

Seçenekler	3. Sınıf		4. Sınıf		3. ve 4. Sınıfların Ortak Sonucu	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen	0	0.0	8	21.6	8	11.8
Büyük Ölçüde	10	32.3	12	32.4	22	32.4
Kısmen	12	38.7	11	29.7	23	33.8
Çok Az	5	16.1	5	13.5	10	14.7
Hiç	4	12.9	1	2.7	5	7.4
Toplam	31	100	37	100	68	100

Tablo 33'te görüldüğü gibi 3.sınıf öğrencilerinin %38.7'i **kısmen**, 4.sınıf öğrencilerinin %32.4'ü **büyük ölçüde** ve öğrencilerin tamamının %33.8'i okul şarklarına eşlik çalma becerisi bakımından kendilerinin **kısmen** yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu duruma göre öğrencilerin okul şarklarına eşlik çalma becerisi bakımından kısmen yeterli olduğu söylenebilir.

3.1.2. Öğretim Elemanlarının Eşlik Çalma Dersine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Eşlik çalma dersine girmiş ve halen girmekte olan öğretim elemanlarının görüşme sorularına vermiş oldukları cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Soru 1. Müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından eşlik çalma dersini değerlendirir misiniz?

“Eşlik çalma dersi müzik öğretmenlerinin meslek hayatlarında en fazla uygulamaya dönüştürebilecekleri derslerden bir tanesidir. Çocuklar eşlik edilen şarkıları daha zevkle söylerken, entonasyonlarını düzelteceklerini düşünüyorum. Aynı zamanda çocuk çok sesli duymayı öğrenecektir. Müzikal öğeleri (tempo, nüans, tını) daha iyi kavrayabilecektir. Özellikle öğretmenlerin yılsonu etkinliklerinde, konserlerde parçalara eşlik ederek grubu yönetmesinde önemlidir. Eşlikli derslerde öğretmen daha az yorulacak ve sınıfı daha kolay yönetecektir” (Form no: 1)

“Sanat eğitiminin ve müzik eğitiminin temel boyutlarından biri de estetik, beğeni ve zevk eğitimidir. Bir müzik eserini eşlikli çalıyorsak, armonisiyle ve ritmik zenginlik katarak seslendiriyorsak, bu önemli amaca (estetik, beğeni ve zevk eğitimi amacına) yönelmişiz demektir. Tek sesli ezgideki aslında var olan armoniyi, öğrencilerimiz için somutlaştırmış oluruz.” (Form no: 2)

“Müzik öğretmenliği sürecinde sürekli uğraşacağı bir alan olduğu için önemlidir. Ancak bu süreçte öğrencilerin sıkıntılı olduğunu fark ediyoruz.” (Form no: 3)

“Her müzik öğretmeni bir okul şarkısına hiç çalışmadan pratik eşlik yapabilecek donanımda olmalıdır. Bu bakımdan bu ders gereklidir.” (Form no: 4)

“Mesleki donanım açısından en öncelikli gereksinimlerden biri olarak görmekteyim. Öğretilen okul parçalarının son aşamalarında eşlik çalınmaksızın parçanın çalınmasını büyük bir eksiklik olarak görmekteyim.” (Form no: 5)

“Müzik eğitimi, müziğin temel taşlarını ve kurallarını öğretmenin yanı sıra, eğitici parçaların öğretimini de içeren bir süreçtir. Özellikle ilköğretimde öğrencilere okulda öğretilen parçalar doğal olarak tek bir melodi şeklinde verilmektedir. Parçaya, melodiye renk veren armoninin yoksunluğu öğrencilerde müziğin bundan ibaret olduğu duygusuna yol açtığını, dolayısıyla da “çok sesli” fikrinin gelişmediği düşüncesindeyim. Bu düşünceden hareketle hangi öğretim kademesinde olursa olsun,

öğretilen tüm parçaların armonik eşlikli şekilde verilmesi, öğretilmesi düşüncesindeyim. Ve yine bu düşünceden hareketle Eşlik Çalma dersinin en az diğer dersler kadar önemli olduğunu düşünüyorum.” (Form no: 6)

Genel olarak öğretim elemanları eşlik çalma dersinin; müzik öğretmenin mesleki gerekliliği bakımından oldukça önemli olduğunu düşünmektedir. Okul şarkılarına eşlik çalmanın, tek sesli ezgideki gizli kalan armoniyi somutlaştırması, zevk ve beğeni eğitimini geliştirmesi ve çok sesliliğe alışılması bakımından müzik öğretmeni için eşlik çalmak, en öncelikli gereksinimlerden biri olarak görülmektedir.

Soru 2. Eşlik Çalmanın önemi ile ilgili olarak öğrencilerinizin tutum ve davranışlarına yönelik yönlendirme ve telkinde bulunuyor musunuz?

“Evet, bu dersin onlar için çok gerekli olduğunu söylüyorum. Eşlik çalma dersi özel öğretim yöntemleri dersi içerisinde yapılan öğretimlerde mecburi tutuluyor.” (Form no: 1)

“Derse girmediğim için görüş belirtmiyorum”. (Form no: 2)

“Evet, her zaman. Ancak öğrenciler özellikle armoninin uygulamasını yapmaktan kaçındıkları için eşlik çalarken pratikte zorlanıyorlar. (Form no: 3)

“Yeri geldikçe evet. Çünkü dersinde rahat eşlik yapan müzik öğretmeni sınıfla daha rahat baş eder, dersi daha zevkli geçer, öğrenciler daha çok müziksel doyum sağlarlar ve derse katılım isteği duyarlar.” (Form no: 4)

“Kesinlikle her öğrencime istisnasız bir şekilde telkinde bulunuyorum. (Form no: 5)

“Derslerde ya da dönemin ilk derslerinde yukarıda bahsettiğim düşüncelerimden ve genel olarak insanımızın çok sesliliğe yaklaşımından ve aslında uzak olduğundan bahsediyorum. Ortaya çıkan tablonun bir miktarının, müzik derslerinde öğretilen parçaların tek sesli olarak verilerek geçirildiğini düşündüğümü iletiyorum. Eşlik Çalma dersi neticesinde müzik öğretmeni adayının kazanacağı donanımla ileride öğreteceği veya eşlik edeceği orkestra/koro gibi

ortamlarda daha renkli ve faydalı olacağını ve pek çok müzik etkinliğinin altından kolayca kalkabileceğini anlatıyorum.” (Form no: 6)

Öğretim elemanları eşlik çalmanın önemi ile ilgili olarak öğrencilerin, tutum ve davranışlarına yönelik yönlendirme ve telkinde bulunulmasının oldukça önemli olduğu görüşündedir.

Soru 3. 8 dönemlik eğitim sürecinde eşlik çalma dersinin 1 dönem ve haftada 2 saat olması yeterli midir? Neden? Sizce bu ders kaçınıcı yarıyıl(lar)da öğretilmelidir?

“Bence yeterlidir. Bu ders piyano, armoni ve eğitim müziği dağarı derslerinin bir bağlantısıdır. Eğer diğer dersler içinde uygulamalı bir şekilde ele alınır, böyle bir derse ihtiyaç olmayabilir. (Form no: 1)

“Alberti eşliği (piyano için söylemek gerekirse) düşünüldüğünde, armoni bilgisi yeterli ve piyano çalma becerisi yüksek olan öğrenciler için 8 yarıyıl içinde 2 saat yeterli olabilir. Ancak daha yaratıcı, daha gelişmiş-ileri eşlik biçimleri amaçlandığında bu süre yetersizdir. Önerim 5. ,6. ,7. ve 8. yarıyıllarda birer saat olmalıdır.” (Form no 2)

“Eğer armoni dersi uygulamalı yapılmıyorsa daha fazla dönem olmalıdır.” (Form no: 3)

“Armoni ve piyano derslerini ayrıca aldıklarına göre bir dönem iki saatin yetmesi gerekir, ama bizim öğrencilere yetmediğini gözlemliyorum. Bence üçüncü sınıf uygundur.” (Form no: 4)

“Eşlik dersini besleyen piyano ve armoni derslerinden eğer gerekli donanım elde edilmiş ise bu süre oldukça yeterlidir. Aksi halde ders amacına ulaşmamaktadır. 4. sınıfın 1. yarıyılı öğretim için uygundur.” (Form no: 5)

“Kesinlikle yeterli değildir. Öncelikle şunu ısrarla belirtmek isterim ki öğrenciler (öğretmen adayları) lisansta gördükleri Armoni dersiyle Eşlik Çalma dersi arasında bir bağ kurmakta zorlanıyorlar. Eşlik Çalma dersi aslında armoniyi basit

anlamda kullanan bir derstir. Öğrenci, eşlik yapmayı, armoniyi (bilmeyi değil) kullanmayı, eşlik yaptığı çalgıyı zaman içerisinde geliştirebilir. Bunun neticesinde daha karmaşık bir armoni anlayışıyla daha renkli ve harika eşlikler yapabilir. Bu noktada gördüğü armoni dersinden fazlasıyla istifade edebilecektir. Fakat ders süresinin kısalığı sebebiyle çalışılan eşlik örnekleri basit tonlarla sınırlı kalmakta ve derste kullanılan akorların adedi de üçü beşi geçememektedir... Bu ders, doğal olarak eşlikçinin çalgısında belli bir düzeye ihtiyaç duyar. Bu sebeple öğrenci (bence) en az iki senelik çalgı eğitimi almış olmalıdır. Ne derece kabul görür bilmem; Ama, Eşlik Çalma dersi üçüncü sınıfın birinci döneminden itibaren sürekli olarak okutulabilir (yani dört dönem). Ancak bu şekilde öğrenciler mezun olduklarında dersini gördükleri armoni, piyano ve eşlik dersinin meyvelerini toplayabilirler. Çünkü armonideki kurallar, akorlar, akorların kurulumları, çevrilmesi, eşlik yapılan çalgıda kullanımları, çalgı üzerinde akorların rahat ve serbestçe uygulanmaları ancak ve ancak pratik yaptıkça, çaldıkça, deneme-yanılma yoluyla tecrübe ettikçe gelişir. Bu yüzden dört dönemli bir Eşlik Çalma dersi fazla değildir.” (Form no: 6)

Öğretim elemanları, armoni-kontrupuan-eşlik derslerinde alınan teorik bilgilerin ve uygulamalı çalışmaların yeterli olması durumunda, eşlik çalma dersinin bir yarıyıl ve haftada iki saat olmasının da, yetebileceği görüşündedirler. Armoni-kontrupuan-eşlik ve piyano derslerindeki uygulamalı çalışmaların yeterli olmaması durumunda eşlik çalma dersinin, 3. sınıftan itibaren her dönem alınması uygun görülmektedir.

Soru 4. Sizce eşlik çalma dersi toplu bir ders mi, bireysel işlenen bir ders mi olmalı? Bu derse katılım kaç kişiyle sınırlandırılmalıdır?

“Toplu ve bireysel değil bence grup olmalıdır. 4 kişilik gruplar ile yapılabilir. 4 dizi piyano ve kulaklık ile bu ders yapılabilir. Bence artık müzik laboratuvarı kurulması gerekir. (Form no: 1)

“ Bu ders piyano ve bireysel çalgı derslerinde olduğu gibi bireysel bir ders olmalıdır. Ancak öğrencilerin birbirlerine eşlik yapabilmelerine olanak sağlamak için

en az iki kişiyle işlenmesinde fayda vardır. En fazla üç-dört kişi olabilir.” (Form no:2)

“Bireysel ders olmalıdır.” (Form no: 3)

“Her öğrencinin en az bir defa piyanoya oturup uygulama yapması için zaman yetmelidir. En fazla 5 öğrenci olabilir.” (Form no: 4)

“Kesinlikle bireysel işlenmeli ve en fazla iki kişiyle sınırlandırılmalıdır.” (Form no: 5)

“Derse katılımın sınırlandırılması” noktasını tam anlayamadım. Ama her şeyden önce bu ders Piyano dersi gibi bireysel olmalıdır. Fakat bu noktada öğretim elemanı yetersizliğinden bahsetmemiz gerekir. Öğretici sayısının yeterli olduğunu var sayarsak; Derste işlenen ve uygulanması mecburi olan noktalardan ötürü bu ders, ancak bireysel olarak işlenirse maksimum verim alınabilir. Son 3-4 senedir toplu olarak tarafımdan yürütülen bu ders, konu anlatımında değil ama uygulama ve pratik yapma anlamında yetersiz kalabilmektedir. Her öğrencinin “ne yaptığı” ve “ne kadar gelişme gösterdiği” noktalarında gözlemlemek ve takip etmek hiç kolay değil. Toplu olarak yapılan bu derste, öğrencilere verilen konuları anladıklarını ve uygulayabildiklerini tespit etmek o an için bir kaç öğrenciyle sınırlı kalmaktadır.” (Form no: 6)

Öğretim elemanları, eşlik çalma dersinin bireysel veya 3-4 kişilik gruplar halinde işlenen bir ders olmasının daha doğru olacağı görüşündedir. Piyanoyla eşlik çalma uygulaması yapılmasının oldukça önemli olduğunu belirten öğretim elemanları, toplu işlenen bu derste öğrencilerin gösterdiği gelişme durumunu tespit etmekte sınırlı kaldığı görüşündedir.

Soru 5. Kurumunuzda eşlik çalma öğretmenin olmasını gerekli görüyor musunuz?

“Koreopetisyon anlamında ise gereklidir. Diğer anlamda piyano öğretim elemanları bu dersi yürütebilir diye düşünüyorum.” (Form no:1)

“Eşlik çalma öğretmeni tanımına uygun olarak yetiştirilmiş bir öğretmen modeli henüz gündemde yoktur. Piyano öğretmenleri tarafından bu dersin yürütülmesi yeterli gibi görülmektedir.” (Form no: 2)

“Evet gereklidir.” (Form no: 3)

“Söz konusu müzik öğretmeni olunca eşlik yapılacak müzik okul müziğidir. Okul müziğinin eşliği çok karmaşık bir şey değildir. Yeterli piyano ve armoni bilgileri ile bölümümüzdeki her piyano eğitimcisi bu dersi verebilir.” (Form no:4)

“Okul parçalarına pratik eşlik hazırlama konusunda kurumumuz piyano öğretmenleri yeterlidir. Ama koreopetisyon söz konusuysa gerekli görüyorum.” (Form no: 5)

“Bu maddeyle ilgili, yani “eşlik çalma öğretmeni” konusunda derin bir bilgim ya da daha önce bir düşünmüşlüğüm yoktur. Öğrencilerin aldığı piyano eğitimine ve düzeyine paralel olarak, bölümde piyano dersi veren öğretim elemanlarının bu dersi rahatlıkla yürütebileceğine inanıyorum.” (Form no: 6)

Öğretim elemanları eşlik dersi için piyano eğitimi veren öğretim elemanlarının yeterli olduğu görüşündedir. Korepetisyon söz konusu olduğunda korepetitör bulunması gerektiği ortak düşüncesindedirler.

Soru 6. Eşlik çalma dersinde okul şarkıları dağarcığı için hangi kaynaklardan yararlanılmalıdır?

“Öncelikle marşlar, Muammer Sun Şarkı Demeti, Mavi Bilye, Kır Çiçekleri, Eşlikli Türküler vb. bence eğitim müziği dağarı dersinin içeriği ile senkronize yürütülmelidir. Şarkıların güncelliği de önemlidir.” (Form no: 1)

“İçinde okul şarkıları olan her kaynak, bu derste de kaynaktır. Ama, Muammer Sun tarafından yazılan “50/80 Yılın En Güzel Okul Şarkıları”, parçaların sıralanışı bakımından (rastlantıyla ya da bilinçli olarak) bir aşama çizelgesi şeklinde belirmektedir. Bu nedenle kesinlikle öneririm daha iyisi, bu dersin amaçlarına göre

eğitsel yönleriyle öne çıkabilecek, konularının daha belirginleştiği “eşlik çalma” kitapları yazılmalıdır.” (Form no: 2)

“Pek çok kaynak kullanılabilir. Ders döneminde 80. Yılın Okul Şarkıları kitabını kullanıyordum.” (Form no:3)

“Kolaydan zora sıralanmış tonal ve makamsal parçalardan oluşan her okul müziği kitabı kaynak olabilir. Daha önce 50 Yılın En Güzel Okul Şarkıları kitabından çok yararlandım. Czerny etütlerde çok yararlı olmaktadır.” (Form no: 4)

“Muammer Sun’ un Son 80 Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Kır çiçekleri kitapları.” (Form no: 5)

“Şu an yayınevi ya da yazar ismi olarak hatırlamıyorum ama ülkemizde bu konuda birçok dağarcık kitabı yazarı bulunmaktadır. Fakat şahsen öğrencilerin armoniyi daha rahat uygulayabilmeleri açısından öncelikle tonal yapıdaki şarkılar üzerinde çalışmayı uygun görüyorum. Bu yüzden öncelikle Muammer SUN’un “Son Seksen Yılın Okul Şarkıları” adlı kitabını öncelikle çalıştırıyorum.” (Form no:6)

Öğretim elemanları eşlik çalma dersi için 50/ 80 Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Kır Çiçekleri, Marşlar ve tüm okul şarkıları müfredatlarının incelenmesi görüşündedirler.

Soru 7. Eşlik çalma derslerindeki verimliliği arttırmak için neler yapılmalıdır?

“Diğer yan dersler ile yürütülmelidir. (Piyano, armoni, eğitim müziği dağarı) Öğrenci eşlik yapma zorunluluğunu hissetmelidir. Öğretim elemanları öğrencileri zorunlu eşlik yapmaya teşvik etmelidir.” (Form no: 1)

“Derste işlenen belli konuların beceriye dönüştürülmesi için grup dinletileri, öğrencilerin birbirlerine eşlik yaptıkları konser dinleti etkinlikleri düzenlenmelidir. Öğrencilerin öğretmen olduklarında becerikli olmaları gereken bir alan olduğu konusunda yeterince yönlendirilmeleri, duyarlı hale getirilmeleri sağlanmalıdır.” (Form no: 2)

“Daha fazla uygulama yapılmalıdır.” (Form no:3)

“Mümkün olduğunca bol örnek armonisi incelenerek çalınmalıdır. Bol pratik gerekiyor, bunun için bu ders bireysel ya da mümkün olduğunca az sayıda öğrenci ile daha verimli olur diye düşünüyorum.” (Form no: 4)

“Eşlik dersinin alt yapısını oluşturan piyano derslerinde, öğrencilere gerekli teknik donanımların kazandırılması lazımdır. Derslerde çalıştırılan eserlerin (piyano derslerinde) armonik çözümlmelerinin öğrenciye yaptırılması lazımdır. Çünkü öğrenciler çoğunlukla hangi akoru bastıklarını ve neden bastıklarını bilmeden tamamen parmak ezberi ile piyano eseri çalıştıkları için edindikleri armoni bilgilerini pratiğe dökmüyorlar. Yine alt yapı oluşturan armoni derslerinde anlatılan konuların hemen akabinde kalıcı olması açısından bol bol uygulama yaptırılmalıdır.” (Form no: 5)

“Ders verimliliğini arttırmak için, dördüncü maddedeki gibi dersin eskisi gibi bireysel olması şarttır. Fakat bu durumda öğretim elemanı yetersizliği sebebiyle, bir öğretici bir ders saatinde birden fazla (hatta üç-dört) öğrenci almak zorunda kalmaktadır. Toplu derse göre yine iyi bir durum olsa da bir verimlilikten ne derece bahsedilebilir bilmiyorum. Şu anki fotoğrafa göre toplu derste, projeksiyon veya ‘akıllı tahta’ cihazının kullanımı, şarkılarda kullanılan akorların ve çevrimlerinin ve hatta çaldığım eşliğin birebir gösterimi gibi mümkün olan tüm görsel iletinin kullanımı, mümkünse bir iki öğrenciyi piyanoya alarak uygulamasını istemek ve ödevler vermek dışında pek bir aktivite yapamıyorum. Şu an için bahsi geçen cihazlar (tahtaya yazıp silip tekrar yazıp durmak yerine) konuyla ilgili daha fazla örnek gösterebilmek adına verimliliği oldukça artırmış görünüyor.” (Form no 6)

Eşlik çalma verimliliğinin artmasına yönelik öğretim elemanları, dersin bireysel işlenmesi, armoni-kontrupuan-eşlik ve eşlik çalma dersindeki uygulamalı çalışmaların bol bol tekrar ettirilmesi, öğrencilerin öğretmen olduklarında becerikli olmaları gereken bir alan olduğu konusunda yeterince yönlendirilmeleri ve duyarlı hale getirilmeleri sağlanmalıdır görüşündedirler.

Soru 8. Sizce eşlik çalma dersiyle ilgili problemler ve çözümleri nelerdir?

“Bence en büyük problem öğrencinin o anda deşifre eşlik yapamamasıdır. Bunun için deşifre çalışmaları yapılmalıdır. Özellikle parçaların ölçü_ton_modülasyon_parmak numarası_figür hareketlerini öğrenci kısa bir süre içinde düşünecek duruma getirilmelidir.” (Form no:1)

“Problemler:

1. Öğrencilerin çalgılarına ve piyanoya hakimiyetlerinin yetersiz oluşu.
2. Öğrencilerin, müzik eserlerinin eşlikli çalınma ve seslendirilmelerinin önemini yeterince kavrayamamaları.
3. Uygulamalı çalışmalara ve dinletilere yeterince yer verilmemesi.

Çözümler:

1. Öğrenciler çalgılarına ve piyanoya daha çok çalışmalıdırlar.
2. Eşliğin önemi iyice açıklanmalıdır.
3. Dinletiler düzenlenmelidir” (Form no:2)

“Öğrencilerin pratik eşlik yapmakta zorlanmasıdır. Piyano derslerinde de gözlemediğim üzere öğrencilerimiz ton bulmada bile zorlanmaktadır. Bu noktada öncelikle armoniyi iyi bilip bol bol uygulama yapmaları gerekmektedir.” (Form no: 3)

“ Bu ders şu anda toplu ders olarak yürütülüyor. Daha önce bireysel yapıldı (uzun yıllarca). Bireysel yapıldığı dönemde bu dersi okuttum öğrencinin armoniyi sezebilme, akorları ve çevrimleri çabuk düşünebilme, ölçüyü hissedebilme, ölçüye uygun figür çalabilme yaratıcı olabilme konusunda sıkıntı yaşadıklarını sürekli gözlemedim. Normal olarak, okudukları armoni ve piyano derslerinin bu becerilerin gelişmesi için yeterli olması gerektiğini düşünüyorum. Ancak bölüm öğrencilerinde yeterli olmadığını gözlemliyoruz. Eşlik derslerinin yeniden bireysel yapılması ya da çok küçük gruplarla çalışılması ve her öğrenciye bol bol pratik yaptırılması, bu dersin en az iki dönem okutulması gerekiyor diye düşünüyorum.” (Form no: 5)

“Öğrencilerin piyano ve armoni derslerinde edindikleri birikimlerin eşlik derslerine aktarılmaması bence en temel sorun. Bu sorunların çözümü sağlandığı takdirde eşlik dersinin öğrenci için oldukça kolay akıcı ve eğlenceli olacağı kanısındayım. Aksi takdirde parçanın tonunu bile bilemeyen triad akorlardan bir haber öğrenci profili ile karşı karşıya kalıyoruz. İşin bir diğer boyutu ise öğrencilerin çok sesli müziğe bakış açısı ile ilgilidir. Bazı öğrencilerde çok sesliliğe karşı aşırı bir dirençle karşılaşılmakta bu neden öğrenci bırakın eşlik dersini piyano ve armoni dersini gereksiz görmektedir. Öğrencilerin bu ön yargılarını kırmak adına seminerler verilebilir. Bizler hocaları olarak derslerimizde bu bakış açısının yanlış olduğuna dair telkinlerde bulunabiliriz.” (Form no:5)

“Bunun cevabı için tekrar yukarıdaki maddeleri özetlemem gerekir; Problemler, dersin toplu yapılması, bireysel yapılırsa öğretim elemanının eksikliği, derste öğrencilerin görmüş oldukları armoni bilgisini kullanamamaları, öğrencilerin uygulamaya yeterince vakit ayırmamaları gibi sıralayabilirim. Çözüm olarak öncelikle bu dersi bireysel yapmak gerekir. Öte yandan yakın zamanda bahsi geçen bir öneri, yedinci dönemdeki (dördüncü senenin ilk dönemi) Piyano dersinin Eşlik Çalma dersine dönüştürülmesi şeklindeydi ki bu, öğrencinin yedinci dönemde bireysel piyano öğretmeniyile bir önceki sene toplu derste aldığı bilgileri uygulama şansı bulması demektir ki bence mutlaka bu şekilde uygulanmalıdır. Diğer noktalarda ise, (üzerime vazife değil ve yanlış diyaloglara yol açabilir) lisansta görülen armoni dersinin içeriğini lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına yaymak suretiyle daha anlaşılır ve kolay bir içerik sağlanabilir. Çünkü akorlarla ilgili sorduğum basit sorulara bir türlü yanıt alamadığım öğrencinin iki satır armoni ödevi çözebildiğini, hatta tondan tona modülasyon yaptığını gördüm. Bu durumun eşliğe en ufak bir faydası yoktur. Ezberle öğretilen bir armoniyi öğrenciler uygulamaya dökemiyorlar. Bırakın modülasyon konusu yüksek lisansta verilsin. Ama öğrenciler lisansta görecekleri armoniyi kolayca eşlik dersinde kullanabilsinler... Bunun yanı sıra problemler arasında öğrencilerin “Virtüöz mü olacağız?” tepkisiyle çalışmak istemedikleri Piyano dersi de var. Bunun cevabını, derste ‘bir eşlik örneği’ olarak duvara yansıttığım, öğrencilerin önceki dönem ya da senelerde çaldıkları Czerny etüt ya da Clementi sonatin ile verebiliyorum. “Konservatuar mı burası?” diye zorsunarak

çalışmadıkları eserlerin aslında zaten bir eşlik dersi materyali olduğunu, eserlerde var olanın eşlik dersine mükemmel birer örnek olduğunu anlatıyorum. O yüzden bu noktadaki ‘problemi’ biraz öğrencide buluyorum.” (Form no:6)

Öğretim elemanlarının eşlik çalmayla ilgi problemlerine ilişkin görüşleri, öğrencilerin deşifre (anında-hemen) eşlik yapamaması, çalgılarına ve piyanoya hakimiyetlerinin yetersiz olması, okul şarkılarının eşlikli çalınması ve seslendirilmesinin önemini yeterince kavrayamamaları, armonideki teorik bilgilerin uygulamaya yansıtamamaları olduğu görüşündedir..

Soru 9. Eşlik Çalma derslerinizde; temel oda müziği repertuarını tanıtır bunlarla ilgili uygulamalar yaptırıyor musunuz? Yaptırıyorsanız bu uygulamalar nelerdir?

“Hayır. Aslında güzel olurdu. Fakat tek dönem (12-13 hafta) içinde buna vakit kalmamaktadır.” (Form no: 6)

Toplu olarak işlenen eşlik çalma dersi için öğretim elemanı, ders zamanı ve süresinin yetersizliği nedeniyle oda müziği repertuarını tanıtırma imkanı olmadığını belirtmektedir.

Soru 10. Eşlik çalma derslerinizde; okul müziği eşliklerini tanıtır, bunlarla ilgili uygulamalar yaptırıyor musunuz? Yaptırıyorsanız bu uygulamalar nelerdir?

“Hayır. Dersin bireysel işlendiği zamanlarda, şan eşliklerinden örnekler verilirdi. Fakat bu örnekler, dörtlü armoni anlayışına göre yazıldıkları için öğrencilerin eşlik adına olan biteni anlamaları anlamında bir şey ifade etmezken, “bir soliste, bir solo çalgıya ya da şan’a” eşlik etme, edebilme anlamında tabii ki bir şeyler kazandırıyor. Bugün toplu derste (tek dönemde) maalesef buna da vakit bulamamaktayız.” (Form no: 6)

Öğretim elemanı toplu işlenen eşlik çalma dersinde okul müziği eşliklerini tanıtmaya yeterince zaman bulunamadığını belirtmektedir.

Soru 11. Eşlik çalma dersinde akorlar, figürler, kadanslar ve geçkiler gibi teorik bilgiye yer veriyor musunuz?

“Elbette ki. Akorlar, akor yapısı, çevrimleri, kadanslar, majör ve minör diyatonik diziler içinde akorların tespiti, dominant-tonik ilişkisi, dominant ve

dominantın dominantı, figürler, eşlik tipleri gibi konularda anlatımda bulunuyor, örnekler gösteriyorum.” (Form no: 6)

Eşlik çalma derslerinde akorlar, figürler, kadanslar ve geçkiler gibi teorik bilgilere fazlasıyla yer verildiğini belirtmektedir.

Soru 12. Eşlik derslerinizde transpoze çalışmaları yaptırıyor musunuz?

“Öğrencinin akorları hızlıca düşünmeleri, hesaplamaları ve uygulayabilmeleri açısından çalınan her şarkının farklı tonlara aktarımı konusunda sorular soruyorum ve ödevler veriyorum. Sürekli gördükleri ve bu yüzden aşına oldukları do majör tonalitesinden kurtulmaları için tonu do olan şarkıyı da farklı tonlara aktararak çalıştırıyorum.” (Form no: 6)

Okul şarkılarının transpoze edilerek çalınabilmesine yönelik yazılı ödevler verilmektedir. Do majör tonundan farklı olan tonlarında eşliklerinin hızlı bir şekilde çalınması için çalışmalar yaptırılmaktadır.

Soru 13. Eşlik çalma derslerinizde doğaçlama eşlik çalışmaları yaptırıyor musunuz?

“Öğrenciler doğaçlama eşliği düşünebilecek düzeyde olmuyorlar. Yani ondan önce akorlarla ve tonlarla ilgili bir sorunlarının olmaması gerekiyor bence. O yüzden bu konuya özel bir vakit ayıramıyorum.” (Form no: 6)

Öğrencilerin ton ve akor bilgisine yönelik alt yapı probleminin olması dolayısı ile doğaçlama eşlik çalışmalarına fazla yer verilmemektedir.

Soru 14. Eşlik Çalma dersinde Türk müziği armonisine ve makamsal şarkılara yer veriyor musunuz? Bununla ilgili hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz?

“Eşlik Çalma dersimde dörtlü armoniye yer vermiyorum. Bunun öncelikli sebebi, önce öğrencilerin üçlü armonide belli bir pratikliğe gelmelerini istememdir. Yer vermek istesem bile, dörtlü armoninin teorisinin verildiği ders, son sınıfta (Eşlik Çalma dersinden bir sene sonra) yer almaktadır.” (Form no: 6)

Eşlik çalma dersinde Türk müziği armonisine ve makamsal şarkıların incelenmesine yönelik öğretim elemanı görüşü, öğrencilerin önce üçlü armonide belli bir seviyeye gelmeleri ve daha sonra dörtlü armoniye geçmeleri gerektiğidir. Öğrenciler üçlü armonide belli bir seviyeye gelse bile, dörtlü armoni teorisinin son

sınıf dersi olarak verilmesi öğrencilerin bu konuya yeterince hakim olamamasını sağlayacaktır.

Soru 15. Eşlik Çalma dersiyle ilgili öğrencinin parçaya eşlik yazması ve bunu çalması gibi ödevler veriyor musunuz?

“Evet, tabii ki.” (Form no: 6)

Eşlik çalma dersiyle ilgili hem yazılı hem de uygulamalı ödevler verilmektedir.

Soru 16. Eşlik çalma dersinin dönem sonu değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz?

“Toplu ders olması ve fazla öğrenci olması sebebiyle, ara sınavı yazılı olarak yapıyor, öğrencilerin akor, akor oluşturma vb. bilgilerini ölçüyorum. Aynı sınavda, çalgısız olarak armonisi tahmin edilebilir (üç fonksiyon içeren) derecede basit bir tema vererek çalınabilir bir eşlik yazmalarını istiyorum. Dönem sonu final sınavında ise, öğrencileri tek tek alıp akor kurulumları, tonatliteler ile ilgili olarak sınıyorum. Son olarak daha önce bilmedikleri sekiz ölçülük bir melodiye basit bir eşlik yazmalarını istiyorum. Deşifre ve analiz için az bir süre veriyorum.” (Form no: 6)

Öğrencilerin eşlik çalma dersinin dönem sonu değerlendirilmesi, ilk dönem yazılı, ikinci dönem uygulamalı sınav olarak değişmektedir. İlk dönem akor bilgisi, akor oluşturma ve çalgısız olarak üç fonksiyon içeren basit bir temaya eşlik yazmaları istenmektedir. İkinci dönem her öğrencinin uygulamalı olarak katıldığı sınavda, akor kurulumları ve tonalite bilgileri sınanmaktadır. Bilmedikleri sekiz ölçülük bir melodiye basit bir eşlik yazmaları ve piyanoda çalmaları istenmektedir.

5.BÖLÜM

Bu bölümde, araştırmanın sonucundan elde edilen bulgulara dayalı olarak ortaya çıkan sonuçlar verilmiş ve buna bağlı olarak öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuçlar

Araştırmada, elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır.

- 4.1.1. Müzik öğretmenliği bölümü 3.ve 4.sınıf öğrencileri, müzik öğretmenin gerekliliği bakımından okul şarkılarına piyano ile eşlik çalmayı zevk ve beğeniyi artırma ve nitelikli müziği ayırt etme bakımından büyük ölçüde önemli görmektedirler. Öğretim elemanları ise, müzik öğretmenin pratik ve transpoze ederek eşlik çalmasını zevk ve beğeniyi artırma, entonasyonu düzeltme bakımından önemli gördüklerini belirtmişlerdir ve bu bakımdan da eşlik çalma dersini oldukça önemli görmektedirler.
- 4.1.2. Müzik öğretmenliği bölümü 3. ve 4.sınıf öğrencileri, eşlik çalma dersinin süresinin 1 yarıyıl ve haftada 2 saat olmasını çok az yeterli bulmaktadırlar. Öğretim elemanları ise, Eşlik çalma dersinin yarıyıl ve haftalık ders süresinin diğer derslerin desteklemesiyle yetebileceği görüşündeler. Ancak bu söz konusu değilse 1 yarıyıl ve haftada 2 saat olmasının yetersiz olacağını belirtmişlerdir.
- 4.1.3. Müzik öğretmenliği bölümü 3. ve 4.sınıf öğrencileri, eşlik çalma dersinin toplu işlenmesini, mezun olduğunda piyanoyla okul şarkılarına eşlik çalma beceri kazanımı bakımından edindikleri bilgileri ve derste yapılan uygulamalı çalışmaların yeterliliğinin kısmen olabileceğini düşünmektedirler. Öğretim elemanları ise, dersin kişi sayısı ile ilgili en fazla 5 kişilik gruplar halinde

olabileceğini ve ya bireysel işlenen bir ders olması gerektiğini savunmaktadırlar.

Eşlik çalma dersine giren öğretim elemanı; öğretim elemanı yetersizliğinden toplu olarak işlenen eşlik dersinin uygulama ve pratik yapma bakımından yetersiz kaldığını ve bu dersin bireysel işlenirse maksimum verim alabileceği düşüncesindedir. Toplu olarak işlenen bu dersin öğrenci bilgi ve beceri kazanımı bakımından yeterliliğinin tespiti oldukça zor olduğundan, bu tespit ancak bir iki kişi üzerinde yapabilmektedir.

- 4.1.4. Öğrenciler, Kurumda işlenen eşlik çalma dersinde Türk müziği eşliklerine ve okul şarkıları dağarcığına yer verilmesinin kısmen yeterli olduğunu düşünmektedirler. Öğretim elemanları okul şarkıları dağarcığı için “50-80 Yılın En Güzel Okul Şarkıları”, “Kır Çiçekleri” adlı kitaplardan yararlanmanın faydalı olabileceğini düşünmektedirler.
- 4.1.5. Öğrenciler; Piyano dersinin eşlik çalma dersine katkısının kısmen olduğunu düşünmektedirler. Armoni-Kontrupuan-Eşlik ve Müziksel-İşitme-Okuma-Yazma derslerinin ise büyük ölçüde katkısı olduğu görüşündedirler. Öğretim elemanları, diğer derslerin eşlik çalmaya sağladığı desteğin büyük ölçüde önemli olduğunu düşünmektedirler. Bu derslerde eşlik çalma uygulamasının sıklıkla yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.
- 4.1.6. Öğretim elemanları, öğrencilerin ders dışında eşlik çalışması yapmasının önemini sıklıkla belirtmektedirler. 3. sınıf öğrencileri ders dışı zamanlarında çok az eşlik çalışması yapmaktadır. 4. sınıf öğrencileri ders dışı zamanlarında büyük ölçüde eşlik çalışması yapmaktadır.
- 4.1.7. Okul şarkılarına piyanoyla eşlik çalmada genel olarak kendilerini kısmen yeterli gören 3. ve 4. sınıf öğrencileri, tonal ve makamsal

okul şarkılarına eşlik çalmada da, kendilerini kısmen yeterli görmekte-dirler. Öğretim elemanları genel olarak armoni, işitme ve piyano derslerinden yararlanma durumunu yetersiz buluyorlar ve öğrencilerin piyanoyla okul şarkılarına eşlik çalmada da yetersiz olduklarını düşünüyorlar.

- 4.1.8. Eşlik çalma dersindeki verimin artması açısından, dersin bireysel veya 3-4 kişiyle sınırlandırılan gruplar halinde yapılması uygun görülmektedir. Müziksel-İşitme-Okuma-Yazma, Armoni-Kontrupuan-Eşlik ve Piyano dersinin ağırlıklı olarak okul şarkılarına eşlik çalmaya katkısının büyük olduğu, ama bu derslerde yeterince eşlik çalmaya zaman ayrılmadığı belirtilmektedir.
- 4.1.9. Eşlik çalma dersi için kurumda ayrıca eşlik çalma öğretim elemanı olmasının gerekmediğini, piyano öğretim elemanlarının bu konuda yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Toplu işlenen derste, oda müziği repertuarını tanıtmaya ve okul şarkılarını çaldırmaya zaman ayırlamadığını belirten eşlik dersi öğretim elemanı; Akorlar, akor yapısı, çevrimleri, kadanslar, majör ve minör diyatonik diziler içinde akorların tespiti, dominant-tonik ilişkisi, dominant ve dominant'ın dominantı, figürler, eşlik tipleri gibi konularda anlatımda bulunmakta ve örnekler göstermektedir.
- 4.1.10. Öğretim elemanları, uygulamalı çalışmaların artması, diğer derslerde eşlik çalma mantığının oturtularak (öğrencinin hangi akoru neden bastığını bilmesi) şarkılara eşlik çalma uygulamasının yaptırılması, müzik öğretmeni için eşlik çalmanın öneminin sıklıkla vurgulanması ve öğrenciyi bu yönde teşvik etmenin eşlik çalma derslerindeki verimliliği arttıracığını düşünmektedirler.

4.1.11. Eşlik çalma dersiyle ilgili öğretim elemanları, dersin toplu işlenmemesi gerektiğini, ama bireysel işlenecekse öğretim elemanının yeterli olmasını önemli bulmaktadırlar. Öğretim elemanları, öğrencilerin derslerde gördükleri armoni ve piyano derslerindeki edindikleri bilgileri eşlik çalmada yansıtamamalarını büyük bir problem olarak görmektedir.

5.2. Tartışmalar

Yapılan araştırmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının, eşlik çalma dersinde hedeflenen, okul şarkılarına eşlik yapma becerisinin geliştirilmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmiştir. Eşlik çalma dersinin; içeriği, ders saati süresi ve dersin işlenişindeki mevcut sorunların tespit edilmesi sağlanmıştır. Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen sonuçların yapılan benzer araştırma sonuçları ile ilişkilerine yer verilmiştir.

Bilgin (1998) çalışmasında, bir müzik öğretmenin donatılacağı bilgilerin daha gerçekçi biçimde saptanması gerektiğini belirtmektedir. Armoni-Kontrupuan-Eşlik ve Piyano dışındaki derslerde de eşlik çalmaya yönelik uygulamalı çalışmaların olması gerektiği belirtilmektedir. Müzik öğretmeni adayları, okul şarkılarına piyano ile eşlik çalınmasında izlenmesi gereken yöntem ve basamaklar konusunda bilgilendirilmelidir. Armoni-Kontrupuan-Eşlik ve Piyano dersinin oldukça önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu derslerde kazanılan bilgi ve becerilerin yeterince işlevsel olmadığı, dersler arası eşgüdümün sağlanması gerektiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda ders programlarının yeniden gözden geçirilmesi ve müzik öğretmenliği mesleğine yönelik eğitim verilir duruma getirilmesi gerekli görülmüştür. Armoni-Eşlik-Kontrupuan derslerindeki sürenin ve toplu katılımın uygulamaya yönelik çalışmaları yetersizleştirdiği tespit edilmiştir.

Aydınoglu' nun (2005) yapmış olduğu araştırmada, “piyano eğitiminin asıl hedefi, okul müzik eğitiminde kullanılması gereken piyanonun, okul müzik eğitiminde öncelikli olarak bir eşlik çalgısı şeklinde kullanılacağı öğrenciye ilk dersten itibaren vurgulanmalıdır. Öğrenciye, 1. sınıftan itibaren mesleki donanımı açısından eşlik çalmanın önemi anlatılmalı ve çalışmalara yönlendirilmeli”

önerisinde bulunmuştur. 3. sınıftan itibaren okutulan eşlik çalma dersinin 1. dönem olması uygun bulunmuş ders süresi olarak en az haftada 2 saat olması gerektiği belirtilmiştir. Dersin teorik kısmının toplu uygulamalı kısmının bireysel işlenmesi gerektiği savunulmuştur.

“Piyano ve müzik teorisi ve işitme eğitimi dersleri, eşlik dersinin altyapısını oluşturan dersler olması sebebiyle eşlik dersi ile direkt olarak ilgilidir. Bu nedenle eşlik dersi alacak olan öğrencilerde o döneme kadarki piyano ve müzik teorisi ve işitme eğitimi derslerinden başarılı olmuş olmak şartı aranmalıdır” görüşü belirtilmiştir.

Sönmezöz (2006), Kutluk (1996) ve Görsev’ in (2006) çalışmalarında, müzik öğretmenleri ve müzik öğretmeni adaylarının, piyano ve eşlik dersi öğretim süresinin hedef ve davranışların gerçekleşmesi açısından yeterli olmadığı ve öğretim sürelerinin uzatılması gerektiği, piyano eğitimi dersi programlarında eşlik yapabilme becerilerine ait hedeflerin de yer alması konusunda görüş birliği içinde olduklarına dair ortak bulgu ve önerilere rastlanmıştır.

Bobetsky (2004) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenleri için piyano yeterliliğinin son derece önemli bir gereklilik olduğunu ve müzik öğretmenlerinin piyanodaki yeterliliklerinin gelecekteki müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesinde ve eğitilmesinde en önemli faktör olduğu konusunda ortak bulgulara rastlanmıştır.

Bağcı’nın (2009) yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin piyano eğitimindeki akademik başarılarının okul şarkılarına eşlik çalmaya göre oldukça düşük olduğu belirtilmiştir. Bu durum, öğrencilerin piyano eğitimi dersinde kazandıkları davranışları eşlik çalma becerisine uygulamada, bilgiyi transfer etmede oldukça yetersiz olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin piyano dersindeki akademik başarılarının piyano veya klavyeli çalgıları müzik derslerinde etkin şekilde kullanabileceklerinin göstergesi olmadığını, müzik derslerinde okul şarkılarına eşlik çalabilmenin ayrı bir eğitim ile kazanılması gerektiğini göstermektedir.

Çalışmanın sonucunda öğretim elemanları ve öğrencileri, Okul şarkılarına klavyeli çalgılar ile doğaçlama eşlik yapabilmenin müzik öğretmenliğinde önemli bir beceri ve birikim olduğu konusunda, Eşlik dersinin mevcut I dönemlik öğretim

sürecinin yetersiz bir süreç olduğu konusunda, Eşlik dersi programına uygun yazılı kaynaklar olması gerektiği konusunda, Eşlik dersinin öğrenim sürecinin 2 yarıyla yayılan daha kapsamlı bir içerikle uygulanması gerektiği konusunda, Eşlik dersi ön koşullu olarak piyano eğitimi dersini başarı ile tamamlamış son sınıf öğrencilerine verilmesi gerektiği konusunda, Piyano eğitimi repertuarında yer alan Batı müziği eserlerinin Batı müziği formunda yazılmış okul şarkılarına, Türk müziği eserlerinin Türk müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmesi konusunda görüşler belirtilmiştir.

5.3. Öneriler

Araştırmanın bulgularına dayanarak geliştirilen öneriler aşağıda açıklanmıştır.

- 5.3.1. Öğrencilere, müzik öğretmenin gerekliliği bakımından okul şarkılarına piyanoyla eşlik çalmanın önemi sıklıkla vurgulanmalıdır.
- 5.3.2. Armoni-Kontrupuan-Eşlik dersinde, teorik bilgilerin dışında, okul şarkılarına eşlik çalma çalışmaları sıklıkla yaptırılmalıdır.
- 5.3.3. Piyano dersinin işlenişinde okul şarkılarına eşlik çalma becerilerine ait uygulamalara daha fazla yer verilmelidir.
- 5.3.4. Öğrencilerin, okul şarkılarına pratik (anında) eşlik yapabilecek yetkinliğe ulaşabilmeleri için, Eşlik Çalma dersi öğretim süresi en az bir yarıyıl uzatılabilir.
- 5.3.5. Eşlik çalma derslerinin verimliliğinin artması açısından derslerin toplu olarak değil, en fazla bir kişiyle işlenmesi sağlanmalıdır.
- 5.3.6. Öğrenciler, okul şarkılarına daha etkin ve yeterli bir şekilde eşlik çalabilmek için konuyla ilgili eğitim seminerlerine katılmalı ve boş zamanlarında bu konuyla ilgili çalışmalar yapmalıdır.

KAYNAKÇA

AKÇALI, Osman G. (2007), Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Müziğinde Çoksesli Eşliklemeye Yaklaşımları ve Eşlikte Hafız, Şifre Yöntemini Kullanma Durumları. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

AYDINOĞLU, Ortaç (2005), Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan “Eşlik (Korepetisyon)” Dersinin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

BAĞCI, Hakan (2009), Eşlik Desteğinin Armoni ve Solfej Eğitimindeki Başarı Düzeyine Etkisi. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

BİLGİN, Selçuk (1998) İlköğretim Okullarının 2.Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Taraflarından Piyano İle Eşliklenmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

BOBETSKY Victor V. (2004), Piano Proficiency The Perfect Accompaniment for Successful Music Educators.- Teaching Music: Feb2004, Vol. 11 Issue 4, p36-39, 4p, 1 chart, 1 c

DAĞDEVİREN, Mustafa (2006), Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyanoda Eşlik Öğretimi. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Niğde.

ERTÜRK, Selahattin (1972), Eğitimde “Program” Geliştirme. Ankara Hacettepe Basımevi, Ankara.

GÖRSEV, Alper (2006), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” Dersleri İle Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerileri Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

GÜLHAN, Necati. (1990), Orta Dereceli Okullardaki Müzik Eğitiminde Piyanonun Bir Eşlik Çalgısı Olarak Kullanılabilirliği. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

İŞPİROĞLU, Nazan. (1994). Duyu Algılarının Eğitimi. Çağdaş Eğitimde Sanat. (Editör: Jale Baysal, Nazan İpşiroğlu, Zehra İpşiroğlu, Şeyda Ozil). Demet Yayıncılık - Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yayınları, İstanbul.

KALKANOĞLU, Burcu (2007) Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Okul Şarkılarının Müzik Öğretmenlerinin Bilgi ve Beceri Düzeyine Göre Piyano İle Eşliklenmesine Yönelik Bir Model Önerisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Ankara.

KÖZ, Emre. (2007). İlköğretim İkinci Kademedeki Görev Yapan, Bireysel Çalgı Eğitimi(gitar) Alanı Mezunu, Müzik Öğretmenlerinin Okul Şarkılarına Eşlik Etmede Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

KUTLUK, Özer (1996) Okul Şarkılarına Piyano İle Eşlik Yapabilme Becerisinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

ÖZEN, Mansur. (1998). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitimi Fakültesi Müzik Eğitimi

Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Piyanoyu Müzik Öğretmenliğinin Gerekleri Doğrultusunda Kullanma Becerileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

PİJİ, Duygu (2006). Dizgeli Öğretime Göre Geliştirilen Eşlik Dersi Programının Akademik Başarıya, Tutuma, Yeterlilik Algısına ve Kalıcılığa Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

SÖNMEZÖZ, Feyza (2006), Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Eşlik Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

SÜALP, Burçak G.(2002), İlköğretim Okulları Üçüncü Devre Müzik Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

TÜRKMEN, Nezaket (2008), Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

UÇAN, Ali (1997), Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar (2.baskı) Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

UÇAN, Ali (1988), Müzik Eğitiminde Program Geliştirme: Kuram ve Uygulama. Müzik Eğitim, 2. Basım, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

UÇAN, Ali (2005), Müzik Eğitimi. Evrensel Müzikevi, Ankara.

EKLER

Ek 1. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarının ve Öğrencilerinin Eşlik Çalma Dersine İlişkin Görüşleri

AÇIKLAMA

Bu anket formu; Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin eşlik çalma dersine ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu anket ile elde edilecek sonuçlar, sadece bu araştırmanın amacı için kullanılacak olup, anketi cevaplayan kişilere ilişkin her türlü bilgi gizli kalacaktır.

Ankette kimlik belirtmenize gerek olmamakla birlikte vereceğiniz cevaplar yalnızca araştırmacı tarafından değerlendirileceği için görüşlerinizi içtenlikle belirtmeniz beklenmektedir.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı

Dilara TAŞ

YÖNERGE

Araştırma için yapılan bu ankette çoktan seçmeli sorular yer almaktadır. Çoktan seçmeli soruları cevaplarken size en uygun seçeneğin önündeki parantez () içine (x) koyarak işaretleyiniz.

Bu araştırmada 5 bölmeli ölçek kullanılmaktadır. Bu ölçeğin içerisinde yer alan “kısmen” basamağı “büyük ölçüde” ile “ok az” arasında bir dereceyi ifade etmektedir.

Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

KİŞİSEL BİLGİLER

- Cinsiyetiniz?
 Kadın Erkek

- Müzik Eğitimi Bölümünde kaçıncı sınıfta okuyorsunuz?
 3 sınıf 4 sınıf 4 +sınıf

- Mezun olduğunuz lisenin türü?
 agsl düz lise konservatuvar diğer

- Bireysel algınız nedir?
 Keman Viyola Viyolonsel Flüt Gitar
 Bağlama Şan Kanun Ud

Anket Soruları

1. Sizce müzik öğretmeninin, okul şarkılarını öğretme aşamasında piyano ile eşlik çalması ne ölçüde önemlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
2. Sizce müzik öğretmeninin, okul şarkılarına piyano ile pratik (anında_hemen) eşlik çalması ne ölçüde önemlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
3. Sizce müzik öğretmeninin, gerektiğinde okul şarkılarına piyano ile transpoze ederek eşlik çalabilmesi ne ölçüde önemlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
4. Sizce müzik öğretmeninin, “öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme” amacıyla piyano ile eşlik çalması ne ölçüde önemlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
5. Sizce müzik öğretmeninin, okul şarkılarına piyano ile eşlik yapması öğrencilerin nitelikli olan ve olmayan müzikleri ayırt edebilmesine katkı sağlaması açısından ne derece önemlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
6. Müzik öğretmeninin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin 1 yarıyıl okutulması ne ölçüde yeterlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
7. Müzik öğretmeninin gerekleri bakımından eşlik çalma dersinin haftada 2 saat olması, ne ölçüde yeterlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç

- 8.** Sizce eşlik çalma dersi kaç dönem olmalıdır?
 1dönem 2dönem 3dönem 4dönem
 5dönem 6dönem 7dönem 8dönem
- 9.** Sizce eşlik çalma dersi haftada kaç saat olmalıdır?
 1 2 3 diğer +3
- 10.** Eşlik çalma dersinde piyano eğitim düzeyiniz ne ölçüde dikkate alındı?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 11.** Sizce eşlik çalma dersinin toplu olarak işlenmesini bilgi ve beceri kazanımı bakımından ne ölçüde uygun görmektesiniz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 12.** Kurumunuzdaki eşlik çalma dersi içeriği bu dersin bilgi ve beceri kazandırması bakımından sizce ne derece yeterlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 13.** Aldığınız eşlik çalma dersinde yaptığınız uygulamalı çalışmalar, mezun olduğunuzda piyanoyu eşlik çalgısı olarak kullanabilme becerisi kazandırma bakımından ne derece yeterlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 14.** Eşlik çalma dersinde okul şarkıları dağarcığınızı ne ölçüde inceliyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 15.** Eşlik çalma dersinde çağdaş Türk müziği eşliklerine ne ölçüde yer verildiğini düşünüyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç

- 16.** Derslerinizde eşlik çalmak için gerekli teorik bilgiye zaman ayrılmasını ne derece yeterli görüyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 17.** Aldığınız piyano derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine ne ölçüde katkısı olduğunu düşünüyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 18.** Aldığınız müziksel işitme-okuma ve yazma derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine ne ölçüde katkısı olduğunu düşünüyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 19.** Aldığınız armoni-kontrpuan-eşlik derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine ne ölçüde katkısı olduğunu düşünüyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 20.** Aldığınız okul çalgıları derslerinin, okul şarkılarına eşlik çalma becerisine ne ölçüde katkısı olduğunu düşünüyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 21.** Boş zamanlarınızda ne ölçüde eşlik çalma çalışması yaparsınız?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 22.** Ders dışı saatlerinizde eşlik çalma öğretmenlerinizden ne ölçüde yararlanıyorsunuz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 23.** Akorları belirtilmeyen tonal okul şarkıları ezgilerine ne derece eşlik çalabilirsiniz?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç

- 24.** Akorları belirtilmeyen makamsal okul şarkıları ezgilerine ne derece eşlik çalabilirsiniz?
- Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 25.** Piyanodaki seviyenizi, piyanoda eşlik çalmak için ne ölçüde yeterli görüyorsunuz?
- Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 26.** Okul şarkılarına eşlik çalma becerisi bakımından kendinizi ne ölçüde yeterli görüyorsunuz?
- Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç

Ek 2. Görüşme soruları

KİŞİSEL BİLGİLER

(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanları)

- Cinsiyetiniz?
Bay Bayan
- Yaşınız?
21_30 31_40 41_50 51 ve üstü
- Ünvanınız?
Prof. Doç Yrd. Doç. Arş. Gör. Öğr. Gör.
- Bitirdiğiniz öğretim programı?
Yüksek Lisans Doktora Sanatta Yeterlilik

1. Müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından eşlik çalma dersini değerlendirir misiniz?
2. Eşlik Çalmanın önemi ile ilgili olarak öğrencilerinizin tutum ve davranışlarına yönelik yönlendirme ve telkinde bulunuyor musunuz?
3. 8 dönemlik eğitim sürecinde eşlik çalma dersinin 1 dönem ve haftada 2 saat olması yeterli midir? Neden? Sizce bu ders kaçınıcı yarıyıl(lar)da öğretilmelidir?
4. Sizce eşlik çalma dersi toplu bir ders mi, bireysel işlenen bir ders mi olmalı? Bu derse katılım kaç kişiyle sınırlandırılmalıdır?
5. Eşlik çalma dersinde okul şarkıları dağarcığı için hangi kaynaklardan yararlanılmalıdır?
6. Eşlik çalma derslerin deki verimliliği arttırmak için neler yapılmalıdır?
7. Sizce eşlik çalma dersiyle ilgili problemler ve çözümleri nelerdir?

8. Eşlik Çalma derslerinizde; temel oda müziği repertuarını tanıtır bunlarla ilgili uygulamalar yaptırıyor musunuz? Yaptırıyorsanız bu uygulamalar nelerdir?
9. Eşlik çalma derslerinizde; okul müziği eşliklerini tanıtır, bunlarla ilgili uygulamalar yaptırıyor musunuz? Yaptırıyorsanız bu uygulamalar nelerdir?
10. Eşlik çalma dersinde akorlar, figürler, kadanslar ve geçkiler gibi teorik bilgiye yer veriyor musunuz?
11. Eşlik derslerinizde transpoze çalışmaları yaptırıyor musunuz?
12. Eşlik çalma derslerinizde doğaçlama eşlik çalışmaları yaptırıyor musunuz?
13. Eşlik Çalma dersinde Türk müziği armonisine ve makamsal şarkılara yer veriyor musunuz? Bununla ilgili hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz?
14. Eşlik Çalma dersiyle ilgili öğrencinin parçaya eşlik yazması ve bunu çalması gibi ödevler veriyor musunuz?
15. Eşlik çalma dersinin dönem sonu değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz?